

Activitat i Resultats

Gener - Juny
2016

CaixaBank

Continguts

- 03 Dades rellevants
- 05 Informació clau del Grup
- 08 Evolució macroeconòmica
- 10 Resultats
- 20 Activitat
- 23 Gestió del risc
- 27 Liquiditat i estructura de finançament
- 29 Gestió del capital
- 31 Resultats per segment de negoci
- 35 L'Acció CaixaBank
- 37 Fets rellevants
- 40 Annexos
  - 40 Informació sobre participacions
  - 40 Ratings
  - 41 Glossari

Nota general: La informació financera continguda en aquest document no ha estat auditada i, en conseqüència, és susceptible de potencials futures modificacions. El compte de resultats i el balanç consolidats a la conclusió del primer semestre de 2016 i de 2015 i de l'exercici 2015, i els diferents desglossaments de les partides del compte de resultats i del balanç consolidats que es mostren en aquest informe financer es presenten amb criteris de gestió, però han estat elaborats d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (d'ara endavant, NIIF) adoptades per la Unió Europea mitjançant Reglaments Comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, i modificacions posteriors. En la seva preparació s'han pres en consideració la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, de 22 de desembre, que constitueix l'adaptació de les NIIF adoptades per la Unió Europea en el sector de les entitats de crèdit espanyoles, i les seves successives modificacions.

Aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank, S. A. i per la resta d'entitats integrades en el Grup, i inclouen certs ajustos i reclassificacions que tenen per objecte homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank.

Les xifres es presenten en milions d'euros, tret que s'indiqui explícitament l'ús d'una altra unitat monetària, i poden tenir dos formats, milions d'euros o MM €, indistintament.

Canvis normatius: els formats de presentació del balanç i el compte de pèrdues i guanys s'han establert d'acord amb la Circular 5/2015 de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV). Les xifres corresponents de l'exercici 2015 i del primer trimestre de 2016 s'han reexpressat, a causa del canvi en els desglossaments introduïts en la Circular 5/2015 de la CNMV.

Amb relació al compte de resultats de l'exercici 2015 i del primer trimestre de 2016, i a causa de l'entrada en vigor de la Circular 5/2014 del Banc d'Espanya en el primer semestre de 2016, s'han reclassificat els resultats obtinguts en la compravenda de divises que deixen de presentar-se en els epígrafs *Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres* i es presenten en l'epígraf *Comissions netes*. Amb origen també en els canvis introduïts per l'anterior circular, els resultats per les vendes de participacions estratègiques deixen de presentar-se en l'epígraf *Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres* i es presenten en l'epígraf *Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres*.

D'acord amb les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057) s'adjunten, en els annexos, les definicions de certes mesures financeres alternatives i, si escau, la conciliació amb les partides corresponents dels Estats Financers del període corresponent.

Primer banc minorista a Espanya

13,8

milions de clients

353.109

MM € d'actiu total

28,3 %

quota de penetració de particulars

24,0 %

quota de penetració de particulars com a 1a entitat

304.465

MM € de recursos de clients

208.486

MM € de crèdits sobre clients

Fortalesa comercial

amb quotes de mercat elevades dels productes i serveis de banca minorista principals

14,5 %

Dipòsits

15,7 %

Crèdits

25,7 %

Nòmines domiciliades

22,8 %

Facturació targetes

22,5 %

Plans de pensions

23,0 %

Assegurances d'estalvi

17,4 %

Fons d'inversió

16,9 %

Crèdit consum

Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia, font: Banc d'Espanya, Seguretat Social, INVERCO, ICEA, Servired, 4B i Euro6000. Quota de crèdits corresponent al sector privat resident i quota de dipòsits (vista + termini). Quotes de penetració: FRS Inmark.

Plataforma omnicanal

5.131
oficines

9.517
terminals d'autoservei

5,1
milions de clients en banca *online*

3,0
milions de clients en banca mòbil

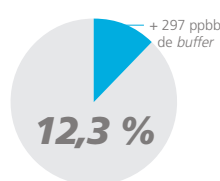
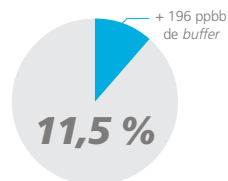
Mètriques de balanç sòlides

LIQUIDITAT

58.322
MM € d'actius líquids

159 %
liquidity coverage ratio

SOLVÈNCIA

Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen a CaixaBank que mantingui, a 30 de juny de 2016, una ràtio CET1 del 9,3125 % (9,5 % *fully loaded*).

GESTIÓ DEL RISC

7,3 %
ràtio de morositat

53 %
ràtio de cobertura de la morositat

58 %
ràtio de cobertura d'adjudicacions disponibles per a la venda

Rendibilitat i eficiència

943

negoci bancari i assegurador

638

MM € de resultat atribuït al Grup

+50

participacions

-355

activitat immobiliària *non-core*

54,2 %

eficiència sense costos extraordinaris

4,3 %
ROTE

10,1 %
del negoci bancari i assegurador

Dades rellevants

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació interanual	2T16	Variació trimestral
	2016	2015			
RESULTATS					
Marge d'interessos	2.041	2.270	(10,1 %)	1.021	0,1 %
Comissions netes	1.010	1.076	(6,1 %)	522	6,8 %
Marge brut	4.049	4.564	(11,3 %)	2.127	10,7 %
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.002)	(2.053)	(2,5 %)	(999)	(0,4 %)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	2.047	2.511	(18,5 %)	1.128	22,7 %
Marge d'explotació	2.047	1.970	3,9 %	1.128	22,7 %
Resultat abans d'impostos	888	557	59,4 %	512	35,9 %
Resultat atribuït al Grup	638	708	(9,9 %)	365	34,0 %

En milions d'euros	Juny 2016	Març 2016	Desembre 2015	Variació trimestral	Variació anual
BALANÇ					
Actiu total	353.109	341.363	344.255	3,4 %	2,6 %
Patrimoni net	22.161	24.971	25.205	(11,3 %)	(12,1 %)
Recursos de clients	304.465	295.716	296.599	3,0 %	2,7 %
Crèdits sobre clients, bruts	208.486	206.158	206.437	1,1 %	1,0 %

EFICIÈNCIA I RENDIBILITAT (últims 12 mesos)¹					
Ràtio d'eficiència (Total despeses d'administració i amortització / Marge brut)	54,2 %	55,6 %	58,9 %	(1,4)	(4,7)
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	54,2 %	51,7 %	51,9 %	2,5	2,3
ROE (Resultat atribuït / Fons propis mitjans)	3,4 %	3,0 %	3,4 %	0,4	0,0
ROTE (Resultat atribuït / Fons propis tangibles mitjans)	4,3 %	3,7 %	4,3 %	0,6	0,0
ROA (Resultat net / Actius totals mitjans)	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,0	0,0
RORWA (Resultat net / Actius ponderats per risc)	0,6 %	0,5 %	0,6 %	0,1	0,0

GESTIÓ DEL RISC					
Dubtosos	16.097	16.425	17.100	(328)	(1.003)
Ràtio de morositat	7,3 %	7,6 %	7,9 %	(0,3)	(0,6)
Ràtio de morositat expromotor	6,0 %	6,0 %	6,2 %	0,0	(0,2)
Cost del risc	0,4 %	0,6 %	0,7 %	(0,2)	(0,3)
Provisions per a insolvències	8.489	9.038	9.512	(549)	(1.023)
Cobertura de la morositat	53 %	55 %	56 %	(2)	(3)
Cobertura de la morositat amb garantia real	126 %	128 %	128 %	(2)	(2)
Adjudicats nets disponibles per a la venda	7.122	7.194	7.259	(72)	(137)
Cobertura d'immobles adjudicats disponibles per a la venda	58 %	58 %	58 %	0	0

LIQUIDITAT					
Actius líquids ²	58.322	55.511	62.707	2.811	(4.385)
Loan to deposits	104,8 %	106,7 %	106,1 %	(1,9)	(1,3)
Liquidity Coverage Ratio	159 %	143 %	172 %	16	(13)

SOLVÈNCIA					
Common Equity Tier 1 (CET1)	12,3 %	12,8 %	12,9 %	(0,5)	(0,6)
Capital total	15,5 %	15,9 %	15,9 %	(0,4)	(0,4)
Actius ponderats per risc (APRs)	135.787	139.779	143.312	(3.992)	(7.525)
Leverage Ratio	5,3 %	5,8 %	5,7 %	(0,5)	(0,4)
Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded	11,5 %	11,6 %	11,6 %	(0,1)	(0,1)

DADES PER ACCIÓ					
Cotització (€/acció)	1,967	2,597	3,214	(0,630)	(1,247)
Capitalització borsària	10.466	15.337	18.702	(4.871)	(8.236)
Valor teòric comptable (VTC) (€/acció)	4,16	4,23	4,33	(0,07)	(0,17)
Valor teòric comptable tangible (VTC) (€/acció)	3,40	3,39	3,47	0,01	(0,07)
Nombre d'accions en circulació exclouent autocartera (milions)	5.321	5.906	5.819	(585)	(498)
Benefici net atribuït per acció (BPA) (€/acció) (12 mesos)	0,13	0,12	0,14	0,01	(0,01)
Nombre mitjà d'accions exclouent autocartera (milions) (12 mesos)	5.861	5.906	5.820	(45)	41
PER (Preu / Beneficis; vegades)	15,49	21,53	22,97	(6,04)	(7,48)
P/VC tangible (valor cotització s/ valor comptable tangible)	0,58	0,77	0,93	(0,19)	(0,35)

ACTIVITAT COMERCIAL I MITJANS (nombre)					
Clients (milions)	13,8	13,8	13,8	0,0	0,0
Empleats del Grup CaixaBank	32.142	32.235	32.242	(93)	(100)
Oficines a Espanya	5.131	5.183	5.211	(52)	(80)
Terminals d'autoservei	9.517	9.601	9.631	(84)	(114)

(1) Les ràtios d'eficiència i rendibilitat del segon trimestre de 2016 exclouen la contribució al Fons de Resolució Nacional del quart trimestre de 2015 (93 MM €) a efectes d'evitar la duplicitat amb la contribució al Fons Únic de Resolució del segon trimestre de 2016 (74 MM €).

(2) Modificació del criteri de definició de la liquiditat bancària respecte de trimestres anteriors. Aquesta és la sumatòria de HQLA (High Quality Liquid Assets), segons definició reguladora, i el disponible en pòlissa BCE no inclòs en HQLA.

Informació clau del Grup del primer semestre de 2016

La nostra entitat

Lideratge comercial

- CaixaBank és el **banc principal per a un de cada quatre clients minoristes a Espanya (24,0 %)** i un 28,3 % rep algun servei de la nostra entitat¹.
- **Fortalesa comercial amb elevades quotes de mercat² en els productes i serveis minoristes principals:**
  - La quota en crèdits arriba al 15,7 % i la de dipòsits al 14,5 %.
  - **Creixement sostingut de la quota en nòmines**, un indicador clau de vinculació dels clients, fins al 25,7 % (+ 78 punts bàsics el 2016).
  - En fons d'inversió, la quota de mercat arriba al 17,4 %, sent **CaixaBank líder en partícips i patrimoni gestionat**.
  - **Creixement a l'any de la quota de mercat en assegurances d'estalvi** (+ 34 punts bàsics, fins al 23,0 %) i en **plans de pensions** (+ 100 punts bàsics fins al 22,5 %).

Especialització i qualitat

- **Millor Banc a Espanya el 2016** per segon any consecutiu per la revista *Global Finance*.
- **Millor entitat de banca privada a Espanya** per *Euromoney* en els Private Banking Survey 2016 per segon any consecutiu.
- **CaixaBank Asset Management** rep el premi de Fundclass a la **millor gestora espanyola en la seva categoria**.

Innovació i aproximació multicanal

- Premi **Retail Banker of the Year** com a reconeixement a l'entitat financera amb **millor estratègia d'innovació del món el 2016**.
- Primera entitat a escala nacional i internacional en **penetració¹ de mercat en banca online, 33,3 %**, amb 5,1 milions de clients³.
- Premi **Best Mobile Banking** a l'entitat amb millor servei de banca mòbil de l'any als Retail Banker International Awards. Amb 3,0 milions de clients³, aquest canal ha experimentat un creixement del 18 % en el primer semestre de 2016 respecte al mateix període de l'any anterior.
- Lideratge de mercat amb 15,7 milions de targetes en circulació (22,8 % de quota de mercat² per facturació).
- CaixaBank disposa de 5.131 oficines i la xarxa més extensa de terminals d'autoservei (9.517).

Model bancari sostenible i socialment responsable

- CaixaBank, escollida **Millor Banca Responsable a Europa per Euromoney**, reconeixent el seu compromís amb el desenvolupament socioeconòmic de les persones i el territori. L'estratègia de banca responsable inclou una aposta ferma per la inclusió financera, la concessió de microcrèdits i el Programa d'Habitatge Social.
- **Presència en els índexs de sostenibilitat** Dow Jones Sustainability Index (DJSI), FTSE4Good, Ethibel Sustainability Index (ESI) Excellence Europe, MSCI Global Sustainability Indexes i Advanced Sustainable Performance Indexs (ASPI).

Propostes de valor amb especialització per segments de negoci

(1) Quotes de penetració: font, FRS Inmark. Penetració en banca 'online' segons comScore MMX.

(2) Darrera informació disponible. Dades d'elaboració pròpia, font: Banc d'Espanya, Seguretat Social, INVERCO, ICEA, Servired, 4B i Euro6000. Quota de crèdits corresponent al sector privat resident i quota de dipòsits (vista + termini).

(3) Clients amb almenys una transacció a través de la pàgina 'online' de CaixaBank en els últims dos mesos. Última informació disponible.

Activitat

- **Creixement dels recursos dels clients del 2,7 %** en el primer semestre de 2016, fins als 304.465 milions d'euros.
- **Evolució positiva del crèdit a la clientela brut** (208.486 milions d'euros) **amb creixement de l'1,0 %** en el primer semestre de 2016 (+1,6 % la cartera sana).

Actius totals de 353.109 milions d'euros (+2,6 % el 2016)

Resultats

- El **resultat atribuït** del primer semestre de 2016 **assoleix els 638 milions d'euros**, -9,9 % respecte al mateix període de 2015, en incloure aquests impactes singulars associats a la integració de Barclays Bank, SAU i d'altres.
- El **marge brut arriba als 4.049 milions d'euros**. L'evolució interanual (-11,3 %) està impactada per l'entorn de tipus d'interès en mínims, la volatilitat en els mercats i impactes singulars.

En l'evolució trimestral, es produeix una **generació d'ingressos elevada**, amb un creixement del marge brut del 10,7 % respecte al primer trimestre de 2016. El marge d'interessos augmenta un 0,1 % i les comissions un 6,8 %.

- **Reducció del 2,5 % de les despeses d'administració i amortització** (sense considerar els costos associats a la integració de Barclays Bank, SAU i a l'Acord Laboral, 541 milions d'euros, registrats en el primer semestre de 2015).
- El **marge d'explotació assoleix els 2.047 milions d'euros**, +3,9 % (-18,5 % exclouent-hi els costos extraordinaris de 2015).
- Reducció significativa (-36,6 %) de les pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions. **Descens sostingut del cost del risc** fins al 0,45 % (-43 punts bàsics en els últims dotze mesos).
- *Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres* recull, principalment, els resultats per vendes d'actius i sanejaments, principalment, de la cartera immobiliària. En el primer semestre de 2015 incloïa aspectes singulars associats a l'adquisició de Barclays Bank, SAU.
- El **resultat del primer semestre de 2016 del negoci bancari i assegurador s'eleva a 943 milions d'euros**, exclouent-hi els negocis immobiliari *non-core* i de participacions.

Liquiditat

- Els **actius líquids** se situen en els **58.322 milions d'euros**.
- **Millora durant 2016, d'1,3 punts percentuals de la ràtio *Loan to deposits* fins al 104,8 %**, reflex de la sòlida estructura de finançament minorista.
- ***Liquidity Coverage Ratio*** del 159 %, molt per sobre del mínim requerit del 70 % a partir d'1 de gener de 2016.

Solvència

- **Ràtio *Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded* del 11,5 %** (2,0 punts percentuals per sobre dels requeriments del supervisor¹).
- La **ràtio *CET1 regulatòria* se situa en el 12,3 %** (3,0 punts percentuals per sobre dels requeriments del supervisor¹) i la ***Leverage ratio* regulatòria** en el 5,3 %.

Gestió del risc

- La millora de la qualitat de la cartera creditícia es reflecteix en una **reducció de saldos dubtosos** sostinguda (-4.018 milions d'euros en els últims dotze mesos) i en el **descens de la ràtio de morositat** fins al 7,3% (6,0 % sense considerar el segment promotor).
- Ràtio de cobertura de la cartera dubtosa del 53 % (8.489 milions d'euros de provisions).
- La **cartera d'adjudicacions netes disponibles per a la venda es redueix** per segon trimestre consecutiu fins als 7.122 milions d'euros. La ràtio de cobertura² se situa en el 58 %.

En la seva evolució destaca el **descens en les entrades i el manteniment de nivells de comercialització elevats**, 1.858 milions d'euros (vendes i lloguers) en els últims dotze mesos, obtenint, des del quart trimestre de 2015, resultats positius en les vendes.

- Les adjudicacions netes destinats al lloguer se situen en 3.062 milions d'euros, amb una ràtio d'ocupació del 92 %.

Solidesa financera i millora dels indicadors de qualitat de l'actiu

(1) Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen a CaixaBank que mantingui, a 30 de juny de 2016, una ràtio *CET1* del 9,3125 % (9,5 % 'fully loaded'. Els requisits mínims prudencials inclouen capital Pilar 1 (4,5 %), Pilar 2 i coixí de conservació de capital (4,75 % conjuntament), i coixí d'altres entitats d'importància sistèmica (0,25 % d'implantació gradual en quatre anys).

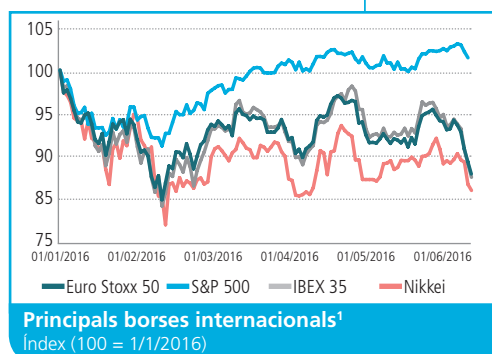
(2) Diferència entre el deute cancel·lat i el valor en llibres net de l'actiu immobiliari. Inclou el sanejament del préstec en l'adjudicació i les provisions comptables registrades amb posterioritat.

Evolució macroeconòmica

Escenari econòmic mundial i de mercats

L'evolució de les cotitzacions dels actius de risc durant el segon trimestre ha tingut dues fases molt diferenciades. Fins a finals de maig, es va perllongar el procés de recuperació dels preus que es va iniciar el febrer passat. Encara que no es va tractar d'una expansió excessivament dinàmica, ni sense fluctuacions, la tendència de fons era la de donar una finalització clara a l'episodi de forta volatilitat del primer mes i mig de 2016. Però des de principis de juny, el mercat va començar a mostrar dubtes sobre la seva futura direcció. Per als inversors pesava, en particular, una conjunció de cites importants aquest mes (reunions de l'OPEP i de la Reserva Federal, eleccions espanyoles i, especialment, el referèndum transcendental sobre la permanència del Regne Unit a la Unió Europea), la qual cosa justificava esperar abans de prendre decisions financeres. A mesura que s'anaven superant els diferents esdeveniments, la confiança inversora retornava progressivament. En aquesta tessitura, el resultat favorable al *brexít* va agafar els inversors per sorpresa, va provocar fortes caigudes a les borses i els actius de risc i amb un flux de capitals cap als valors refugi. Al tancament del segon trimestre, les principals borses europees se situaven en nivells de retrocés respecte a l'inici de 2016, i la rendibilitat del deute públic es trobava en una zona de mínims històrics.

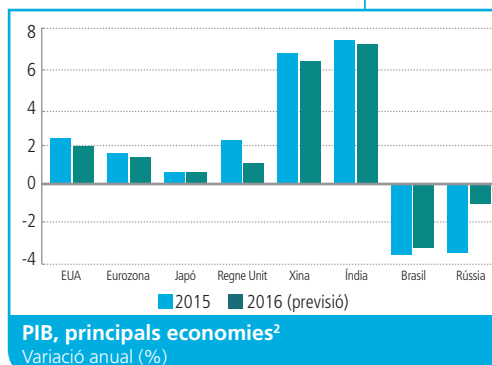
El segon trimestre finalitza amb un repunt de la volatilitat financera a causa del 'brexit'

En una perspectiva global, cal esperar que el *brexít* i les seves repercussions financeres siguin relativament contingudes, encara que una etapa inicial de volatilitat sembla inevitable. Aquest impacte reduït en termes generals serà degut, així mateix, al fet que el moment econòmic en què es produeix el xoc d'incertesa és raonablement benigne. **Els indicadors disponibles confirmen que l'economia mundial ha seguit accelerant el seu ritme durant el segon trimestre, especialment a Europa i als EUA, però també en molts països emergents.** Un segon element que hi jugarà a favor és que les condicions monetàries continuen sent acomodaticies i que, en els mesos vinents, es preveu que els bancs centrals difereixin en certa mesura la senda esperada d'augment del tipus de referència. A més, els banquers centrals han reiterat la seva disposició de proveir la liquiditat que les entitats de crèdit puguin requerir en moments d'incertesa financera.

L'impacte econòmic global final del 'brexit' no penalitzarà excessivament el creixement mundial

En particular, als EUA, l'impacte del *brexít* arriba en un moment en què l'economia es troba en una fase madura del cicle. El país ha crescut per sobre del 2 % interanual des del segon trimestre de 2014, i les previsions apunten al fet que es mantindrà en ritmes similars en els propers trimestres. Aquest avanç de l'activitat s'ha emparat, en gran mesura, en un mercat laboral vigorós, que es troba en una situació de pràcticament plena ocupació. En aquesta tessitura, amb les tensions salarials en augment i amb perspectives d'acceleració en els preus, el diagnòstic és que la normalització monetària ja hauria d'estar produint-se plenament. **Per aquest motiu, considerem que la inacció actual de la Reserva Federal, en part justificada pel *brexít*, donarà pas al final de l'any a un nou augment del tipus de referència, un enduriment que tindrà continuïtat el 2017 i el 2018.**

Pel que fa als països emergents, cal destacar que la Xina, malgrat la variabilitat dels seus indicadors, segueix en curs cap al *soft landing*. Així mateix, s'albiren els primers senyals que Rússia, sense que les seves perspectives estiguin exemptes de riscos, pot estar deixant enrere la pitjor part de la recessió. Certament, altres focus d'incertesa es mantenen, com la impredecible crisi política brasilera (que no s'estabilitza malgrat el relleu presidencial). Tampoc no s'acaben d'esvaïr els dubtes en països amb desequilibris, com

(1) Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Thomson Reuters Datastream.
(2) Per a l'Índia, any fiscal. Font: CaixaBank Research.

Turquia (a la qual se suma un augment de la inseguretat política després de l'intent fallit de cop d'estat) o Sud-àfrica, que poden patir amb la pujada del tipus d'interès per part de la Fed. **Però el balanç del segon trimestre en el seu conjunt és que l'economia global està en la trajectòria de complir amb les previsions i créixer el 2016 de l'ordre del 3,2 %, una mica per sobre del 3,1 % de 2015.**

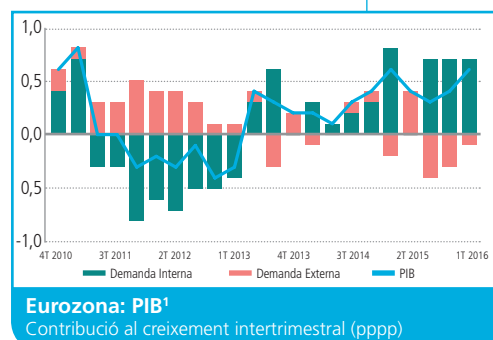
Escenari econòmic europeu i espanyol

A escala europea, existeixen tres grans àmbits polítics que condicionaran els efectes econòmics del brexit. El primer és el de les relacions entre la Unió (i l'eurozona) i el Regne Unit. L'escenari més favorable, també el més lògic, és que s'estableixi un punt de trobada entre una posició de duresa comunitària, per dissuadir possibles processos d'emulació en altres socis europeus, i una posició de separació amb privilegis excessivament favorable per als britànics. Aquest equilibri es veurà probablement acompanyat d'un reforç del compromís amb el projecte europeu i la moneda única. El segon és la cristallització de les opcions populistes i euroescèptiques. El referèndum sobre la reforma constitucional italiana d'octubre i les eleccions legislatives de França i Alemanya, el 2017, confirmaran, al nostre judici, que el pes d'aquestes opcions es mantindrà acotat. Finalment, el tercer front polític és l'intern del Regne Unit. La posició escocesa, notòriament oposada al *brexit*, afebleix la governabilitat del país i eleva la pressió en favor d'un acord que no representi una ruptura radical amb l'*statu quo* actual.

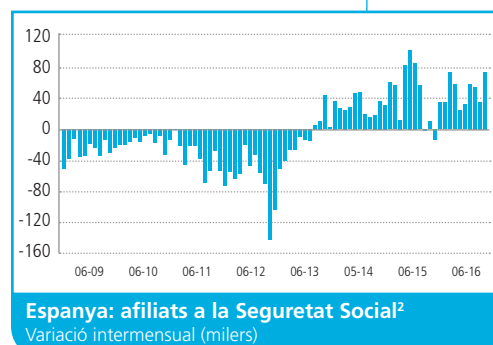
Des de CaixaBank Research s'espera que els tres àmbits anteriors aconseguixin un equilibri suficient per evitar un impacte pronunciat en el creixement europeu. En particular, es preveu que el Regne Unit experimentarà una caiguda del PIB, a causa de l'elevada incertesa regnant, que frenarà les decisions d'inversió i consum. Es tractarà, amb tot, d'una recessió transitòria que s'anirà difuminant a mesura que les negociacions comencin, previsiblement a finals de 2016. Per a l'eurozona en el seu conjunt, l'efecte previst serà una desacceleració moderada del creixement, ja que la seva posició cíclica de partida és favorable. L'eurozona va sumar, en el primer trimestre de 2016, el seu tretzè trimestre consecutiu amb avenços del PIB (que han permès recuperar el nivell de PIB real previ a la crisi de 2008). Concretament, en aquest trimestre, l'increment intertrimestral del PIB va ser del 0,6 %, lleugerament superior respecte al 0,4 % del quart trimestre de 2015. A més, els indicadors disponibles confirmen que l'economia europea segueix accelerant el seu ritme en el segon trimestre. En referència a les condicions monetàries, s'espera que el BCE difereixi en certa mesura la senda esperada d'augment del tipus de referència i que el Banc d'Anglaterra el redueixi en els propers mesos.

En aquest context, Espanya s'hauria de veure relativament poc afectada. A banda del turisme (un 23 % dels nostres turistes són britànics), els vincles directes amb el Regne Unit no són excessius. A més a més, l'activitat mostrava en els últims mesos una inèrcia notable de creixement que, de mantenir-se, hagués propiciat probablement una revisió positiva de la previsió d'avanç del PIB de 2016 que gestiona CaixaBank Research (augment del PIB del 2,8 %). Cal recordar que, en el primer trimestre de l'any, de la mà d'una demanda interna sòlida (emparada en el bon to del mercat laboral, com testifica el notable augment dels afiliats a la Seguretat Social), l'economia espanyola va sumar tres trimestres consecutius creixent un 0,8 % intertrimestral. Ara, l'efecte del *brexit* neutralitza aquest biaix alcista de l'escenari per a 2016 i justifica una mínima revisió a la baixa del creixement esperat el 2017, del 2,4 % al 2,2 %. **En definitiva, l'economia espanyola, gràcies al fet de trobar-se en una conjuntura macroeconòmica benigna, exemplifica com ben poques la fortuna d'estar en bona disposició de trampejar la situació d'incertesa.**

El Regne Unit caurà en recessió, però el creixement europeu aguantarà el cop

Espanya manté un ritme de creixement positiu, que resistirà bé el xoc d'incertesa

(1) PIB: Variació intertrimestral en %.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'Eurostat.

(2) Sèrie desestacionalitzada.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades del Ministeri d'Economia i de la Seguretat Social.

Resultats

Compte de pèrdues i guanys

Evolució interanual

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació en %
	2016	2015	
Ingressos per interessos	3.348	4.573	(26,8)
Despeses per interessos	(1.307)	(2.303)	(43,2)
Marge d'interessos	2.041	2.270	(10,1)
Ingressos per dividendes	108	110	(2,2)
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	292	382	(23,6)
Comissions netes	1.010	1.076	(6,1)
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	593	647	(8,1)
Ingressos o despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	140	101	38,3
Altres ingressos i despeses d'explotació	(135)	(22)	
Marge brut	4.049	4.564	(11,3)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.002)	(2.053)	(2,5)
Despeses d'explotació extraordinàries		(541)	
Marge d'explotació	2.047	1.970	3,9
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	2.047	2.511	(18,5)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(912)	(1.439)	(36,6)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(247)	26	
Resultat abans d'impostos	888	557	59,4
Impost sobre beneficis	(243)	152	
Resultat després d'impostos	645	709	(9,1)
Resultat atribuït a minoritaris i altres	7	1	
Resultat atribuït al Grup	638	708	(9,9)

- El **marge d'interessos** se situa en els 2.041 milions d'euros, (-10,1 % en la variació interanual), impactat essencialment per:
  - Disminució del cost financer de l'estalvi minorista, especialment de l'estalvi a venciment, que redueix el seu cost des de l'1,02 % en el segon trimestre de 2015 fins al 0,56 % del mateix període de 2016 (-46 punts bàsics), i disminució del cost del finançament institucional (menor volum i tipus).
  - Evolució dels ingressos impactada per la reducció de la rendibilitat de la cartera creditícia d'acord amb la baixada dels tipus de mercat, l'impacte de l'eliminació, en la segona meitat de 2015, de les clàusules sòl dels préstecs hipotecaris a clients particulars i el menor volum d'activitat institucional (renda fixa).
- Contribució elevada de 1.010 milions d'euros **dels ingressos per comissions**. En la seva evolució (-6,1 %) incideixen la volatilitat dels mercats i els ingressos d'operacions singulars registrats en el primer semestre de 2015.
- Els **ingressos de la cartera de participacions** se situen en els 400 milions d'euros (-18,8 %).
- L'epígraf **Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres** registra uns resultats de 593 milions d'euros, incloent-hi 165 milions d'euros del resultat de l'operació de Visa Europe Ltd.
- Creixement sostingut dels **ingressos emparats per contractes d'assegurances** (+38,3 %) per l'increment de l'activitat comercial d'assegurances de vida risc.

- **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull la contribució al Fons Únic de Resolució (el 2015 registrada en el quart trimestre).

- El **marge brut** se situa en els 4.049 milions d'euros (-11,3 %).

- Reducció del 2,5 % de les **despeses d'administració i amortització recurrents**, per la captura de sinergies i mesures de reducció de costos.

Registre de 541 milions d'euros en el primer semestre de 2015 de costos associats al procés d'integració de Barclays Bank, SAU i a l'Acord Laboral de 2015.

- El **marge d'explotació** assoleix els 2.047 milions d'euros, +3,9 % (-18,5 % exclouent-hi els costos extraordinaris de 2015).

- Menys **pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions**, -36,6 %, a causa de la millora de la qualitat de la cartera creditícia. Descens sostingut del cost del risc fins al 0,45 % (-43 punts bàsics en els últims dotze mesos).

- L'epígraf **Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres** recull, entre altres, els resultats generats per la venda d'actius i altres sanejaments, bàsicament immobiliaris.

El 2015 incloïa la diferència negativa de consolidació de Barclays Bank, SAU (602 milions d'euros) i el deteriorament d'actius per obsolescència associats al procés d'integració (64 milions d'euros).

- En la **despesa per l'Impost de Societats**, pel que fa als ingressos de participacions s'aplica el principi tributari que evita la doble imposició, amb un impacte rellevant, en el primer trimestre de 2015, a causa del registre de la diferència negativa de consolidació de Barclays Bank, SAU.

- El **resultat atribuït** en el primer semestre de 2016 s'eleva a 638 milions d'euros.

**El resultat
abans
d'impostos
creix un
59,4 %**

Evolució trimestral

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Ingressos per interessos	2.213	1.834	1.965	1.699	1.649
Despeses per interessos	(1.081)	(796)	(920)	(679)	(628)
Marge d'interessos	1.132	1.038	1.045	1.020	1.021
Ingressos per dividends	108	2	91	5	103
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	204	120	(127)	132	160
Comissions netes	538	524	515	488	522
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	542	65	151	268	325
Ingressos o despeses emparats en contractes d'assegurances o reassurances	56	52	61	64	76
Altres ingressos i despeses d'explotació	31	(9)	(268)	(55)	(80)
Marge brut	2.611	1.792	1.468	1.922	2.127
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.018)	(1.013)	(997)	(1.003)	(999)
Despeses d'explotació extraordinàries	(302)	(2)			
Marge d'explotació	1.291	777	471	919	1.128
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(691)	(323)	(754)	(410)	(502)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(254)	(106)	16	(133)	(114)
Resultat abans d'impostos	346	348	(267)	376	512
Impost sobre beneficis	(12)	(58)	87	(101)	(142)
Resultat després d'impostos	334	290	(180)	275	370
Resultat atribuït a minoritaris i altres	1	2	2	2	5
Resultat atribuït al Grup	333	288	(182)	273	365

- **Augment del 10,7 % del marge brut** fins als 2.127 milions d'euros, amb un creixement dels ingressos en tots els epígrafs, a excepció d'*Altres ingressos i despeses d'explotació*, com a conseqüència de la contribució al Fons Únic de Resolució.
- Evolució positiva del **marge d'interessos**, que s'incrementa un 0,1 % (1.021 milions d'euros).
- Evolució dels **ingressos de la cartera de participacions** marcada pel registre del dividend de Telefónica en el segon trimestre.
- Creixement dels **ingressos per comissions** d'un +6,8 %, gràcies a la fortalesa comercial.
- **Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres** assoleix els 325 milions d'euros, incloent-hi el resultat de l'operació de Visa Europe Ltd.
- Creixement sostingut dels **ingressos emparats per contractes d'assegurances** (+18,6 %).
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** inclou, en el segon trimestre del 2016, la contribució al Fons Únic de Resolució (74 milions d'euros).

El primer trimestre incloïa l'Impost de Béns Immobles que, en aplicació de la IFRIC 21, es registra íntegrament a l'inici de l'exercici.

- Les **despeses d'administració i amortització recurrents** es redueixen (un 0,4 %) a causa de les mesures contínues de racionalització i contenció de costos.
- El **marge d'explotació** del segon trimestre arriba als 1.128 milions d'euros (+22,7 %).
- L'epígraf **Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions** inclou el registre de la provisió associada a l'acord de prejubilacions assolit en el segon trimestre de l'any (-160 milions d'euros).
- El **resultat atribuït** en el segon trimestre de 2016 arriba als 365 milions d'euros (+34,0 % respecte al trimestre anterior).

Rendibilitat sobre actius totals mitjans

Dades en % dels actius totals mitjans elevats a l'any	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Ingressos per interessos	2,59	2,17	2,28	2,01	1,96
Despeses per interessos	(1,26)	(0,94)	(1,07)	(0,81)	(0,75)
Marge d'interessos	1,33	1,23	1,21	1,20	1,21
Ingressos per dividends	0,13	0,00	0,11	0,01	0,12
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,24	0,14	(0,15)	0,16	0,19
Comissions netes	0,63	0,62	0,60	0,57	0,62
Guany/pèrdues per actius i passius financers i altres	0,67	0,16	0,26	0,38	0,37
Ingressos o despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	0,07	0,06	0,07	0,08	0,09
Altres ingressos i despeses d'explotació	0,04	(0,01)	(0,31)	(0,06)	(0,09)
Marge brut	3,04	2,14	1,72	2,26	2,51
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,19)	(1,21)	(1,17)	(1,18)	(1,18)
Despeses d'explotació extraordinàries	(0,35)	0,00	0,00	0,00	0,00
Marge d'explotació	1,50	0,93	0,55	1,08	1,33
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(0,81)	(0,38)	(0,88)	(0,48)	(0,59)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(0,29)	(0,14)	0,02	(0,16)	(0,13)
Resultat abans d'impostos	0,40	0,41	(0,31)	0,44	0,61
Impost sobre beneficis	(0,01)	(0,06)	0,10	(0,12)	(0,17)
Resultat després d'impostos	0,39	0,35	(0,21)	0,32	0,44
Resultat atribuït a minoritaris i altres	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01
Resultat atribuït al Grup	0,39	0,34	(0,21)	0,32	0,43
<i>En milions d'euros:</i>					
<i>Actius totals mitjans nets</i>	343.352	335.591	341.701	339.616	338.300

Marge d'interessos

El **marge d'interessos del primer semestre se situa en 2.041 milions d'euros** (-10,1 % en la variació interanual), en un entorn de tipus d'interès en mínims. La seva evolució anual recull:

- Gestió intensa de l'activitat minorista, amb una **forta reducció del cost de l'estalvi a venciment** i un volum i cost del finançament majorista més baixos.
- **Descens dels ingressos del crèdit**, essencialment, per l'evolució a la baixa dels tipus d'interès, l'eliminació de les clàusules sòl dels préstecs hipotecaris a clients particulars el 2015 i la disminució dels ingressos de renda fixa, com a conseqüència del menor volum i de la reducció del tipus de la cartera.

Augment en el segon trimestre del 0,1 % respecte del trimestre anterior, com a resultat del descens del cost dels dipòsits i del finançament institucional superior a la reducció dels ingressos crediticis i de renda fixa.

- **Disminució del rendiment de la cartera creditícia fins al 2,28 %**. En un entorn de tipus en reducció, el rendiment de la cartera disminueix 10 punts bàsics, com a conseqüència de les reprecacions que impacten en -5 punts bàsics (-3 punts bàsics en el crèdit hipotecari) i per l'evolució dels fluxos comercials.

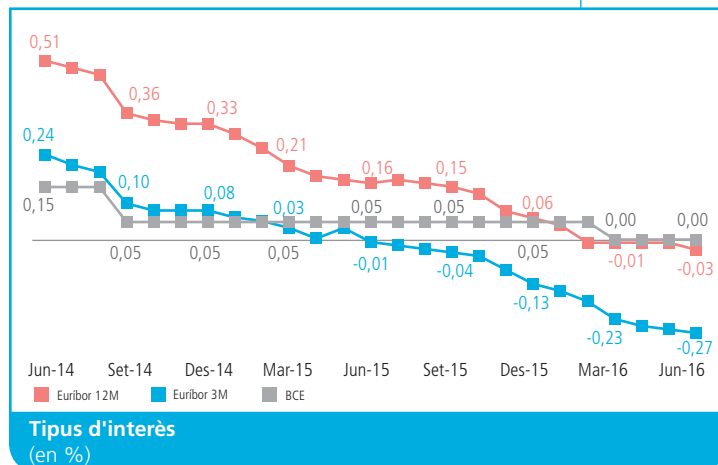
El tipus de la nova producció de crèdits, excloent-hi el sector públic (3,13 %), augmenta 22 punts bàsics en el trimestre, principalment per un increment del pes d'aquells segments amb més rendibilitat.

- **Se segueix reduint el cost del passiu, fruit de l'esforç comercial**. El cost de la cartera d'estalvi a venciment disminueix 13 punts bàsics fins al 0,56 %. Aquesta reducció ve condicionada pel tipus de la nova producció del 0,09 % (-11 punts bàsics respecte del trimestre anterior), 47 punts bàsics inferior al de la cartera. El cost de l'estalvi a la vista es redueix en 2 punts bàsics fins al 0,09%.

El **diferencial de la clientela** se situa en el 2,04 %, inferior en 3 punts bàsics respecte al trimestre anterior per una reducció del cost dels dipòsits menor a la reducció del crèdit.

El **diferencial de balanç** assoleix l'1,21 % (+1 punt bàsic en el trimestre).

- La ràtio d'ingressos financers sobre actius totals mitjans és de l'1,96 % (-5 punts bàsics respecte al trimestre anterior), impactada per la cartera creditícia, la renda fixa i l'activitat d'assegurances recollida en altres actius amb rendiment.
- La ràtio de costos financers sobre actius totals mitjans és del 0,75 %. Disminueix 6 punts bàsics en el trimestre, atès el cost més baix dels recursos de clients i del finançament institucional, i l'activitat d'assegurances recollida en altres recursos amb cost.

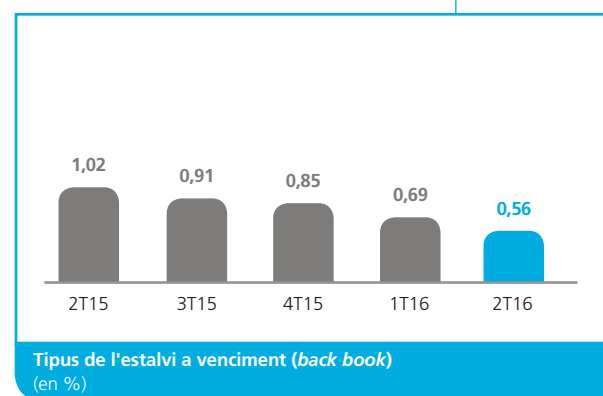
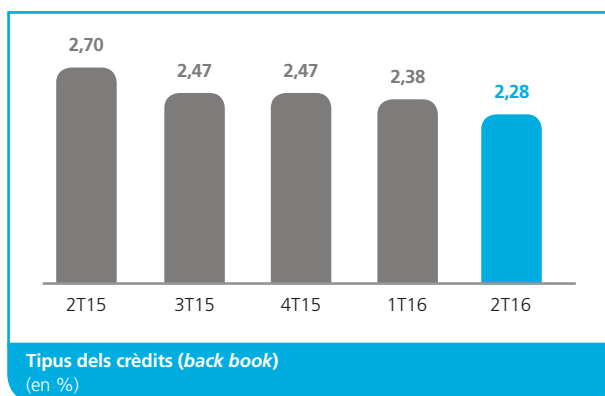
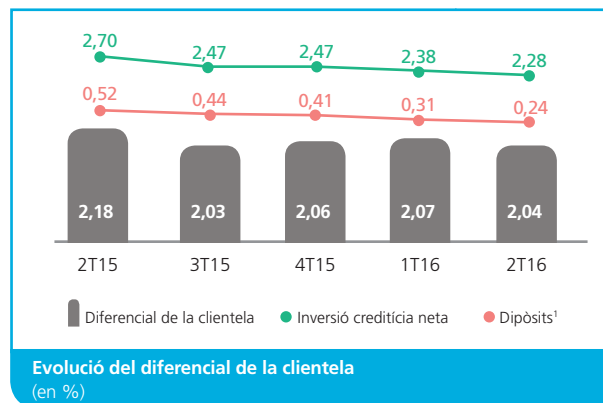
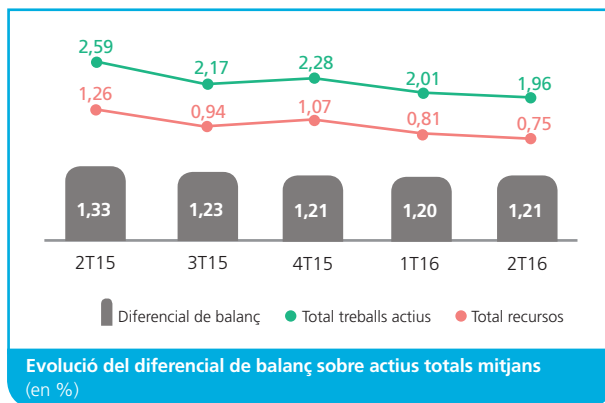

Rendiments i càrregues assimilades trimestrals

En milions d'euros	4T15			1T16			2T16		
	S. mig	R/C	Tipus %	S. mig	R/C	Tipus %	S. mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	10.026	7	0,28	13.573	5	0,13	12.688	7	0,22
Cartera de crèdits (a)	193.074	1.203	2,47	191.931	1.137	2,38	192.332	1.092	2,28
Valors representatius de deute	26.890	194	2,86	23.837	161	3,55	23.071	122	2,13
Altres actius amb rendiment ¹	45.855	558	4,83	44.707	394	2,71	46.779	425	3,65
Resta d'actius	65.856	3		65.568	2		63.430	3	
Total actius mitjans (b)	341.701	1.965	2,28	339.616	1.699	2,01	338.300	1.649	1,96
Intermediaris financers	36.939	(61)	0,65	36.083	(61)	0,68	32.854	(46)	0,56
Recursos de l'activitat minorista (c)	172.527	(178)	0,41	172.366	(133)	0,31	177.263	(106)	0,24
Estalvi a la vista	110.695	(45)	0,16	112.287	(30)	0,11	119.379	(25)	0,09
Estalvi a venciment	61.832	(133)	0,85	60.079	(103)	0,69	57.884	(81)	0,56
Estalvi a termini	61.378	(133)	0,86	59.592	(103)	0,70	57.459	(81)	0,56
Cessió temporal d'actius i emprèstits <i>retail</i>	454		0,14	487		0,02	425		0,00
Emprèstits institucionals i valors negociables	33.885	(148)	1,73	32.694	(123)	1,51	29.288	(93)	1,28
Passius subordinats	4.428	(35)	3,13	4.407	(34)	3,13	4.366	(34)	3,11
Altres passius amb cost ¹	47.421	(496)	4,15	47.132	(327)	2,79	49.134	(347)	2,84
Resta de passius	46.501	(2)		46.934	(1)		45.395	(2)	
Total recursos mitjans (d)	341.701	(920)	1,07	339.616	(679)	0,81	338.300	(628)	0,75
Marge d'interessos		1.045			1.020			1.021	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,06			2,07			2,04	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,21			1,20			1,21	

En milions d'euros	1T15			2T15			3T15		
	S. mig	R/C	Tipus %	S. mig	R/C	Tipus %	S. mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	6.345	4	0,24	7.086	3	0,16	7.497	3	0,17
Cartera de crèdits (a)	195.502	1.350	2,80	195.076	1.313	2,70	193.502	1.205	2,47
Valors representatius de deute	34.917	291	3,37	27.869	236	3,39	26.871	205	3,03
Altres actius amb rendiment ¹	46.084	713	6,28	43.987	659	6,01	42.411	420	3,93
Resta d'actius	67.999	2		69.334	2		65.310	1	
Total actius mitjans (b)	350.847	2.360	2,73	343.352	2.213	2,59	335.591	1.834	2,17
Intermediaris financers	33.834	(57)	0,68	33.474	(57)	0,68	33.435	(53)	0,63
Recursos de l'activitat minorista (c)	172.420	(272)	0,64	170.177	(219)	0,52	169.963	(186)	0,44
Estalvi a la vista	97.123	(47)	0,20	100.187	(41)	0,17	105.664	(39)	0,15
Estalvi a venciment	75.297	(225)	1,21	69.990	(178)	1,02	64.299	(147)	0,91
Estalvi a termini	72.251	(218)	1,22	67.963	(178)	1,05	63.562	(147)	0,91
Cessió temporal d'actius i emprèstits <i>retail</i>	3.046	(7)	0,95	2.027		0,02	737		0,34
Emprèstits institucionals i valors negociables	39.835	(203)	2,07	37.009	(169)	1,83	36.593	(160)	1,74
Passius subordinats	4.469	(34)	3,13	4.468	(35)	3,16	4.459	(36)	3,18
Altres passius amb cost ¹	50.962	(653)	5,20	47.646	(599)	5,04	44.266	(359)	3,22
Resta de passius	49.327	(3)		50.578	(2)		46.875	(2)	
Total recursos mitjans (d)	350.847	(1.222)	1,41	343.352	(1.081)	1,26	335.591	(796)	0,94
Marge d'interessos		1.138			1.132			1.038	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,16			2,18			2,03	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,32			1,33			1,23	

(1) Els epígrafs d'altres actius amb rendiment i altres passius amb cost recullen, principalment, l'activitat asseguradora de vida estalvi del Grup, la qual es va veure afectada el 2015, fruit de les condicions del mercat, pel traspàs de productes d'estalvi garantit a altres productes financers del Grup. Com a conseqüència d'aquests rescats, es va produir un rendiment i cost elevat d'aquests dos epígrafs, i es va mantenir estable l'aportació neta del negoci assegurador.

Comissions

- Els **ingressos per comissions se situen en els 1.010 milions d'euros en el primer semestre de 2016**, en un context marcat per la volatilitat dels mercats i aspectes singulars que impacten en la seva evolució.
- **En el segon trimestre mostren un creixement del 6,8 %**, gràcies a la fortalesa comercial de la franquícia.
- Les **comissionis bancàries, valors i altres** assoleixen els 646 milions d'euros. Inclouen ingressos derivats d'operacions de valors, les comissions derivades de transaccionalitat, així com les de risc, gestió de dipòsits, mitjans de pagament i banca d'inversió.
En el primer semestre de 2015, es registren ingressos més elevats per operacions singulars de banca d'inversió que impacten en l'evolució interanual.
- Les **comissions de fons d'inversió** se situen en els 196 milions d'euros, a causa de la volatilitat en els mercats en el primer semestre de 2016, amb un impacte en reducció del patrimoni gestionat.
- Evolució positiva de les **comissions per gestió de plans de pensions** (+22,0 % en l'evolució interanual i +12,2 % en el trimestre), com a resultat de l'augment del patrimoni gestionat a través d'una oferta àmplia de productes.
- Les **comissions per comercialització d'assegurances no vida** ascendeixen a 79 milions d'euros, el seu creixement interanual (+12,1 %) és resultat de l'èxit de les campanyes comercials dutes a terme.

(1) Cost dels dipòsits d'estalvi a la vista, estalvi a termini, emprèstits i cessió temporal d'actius de l'activitat 'retail'. No inclou el cost de les emissions institucionals, ni dels passius subordinats.

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació	
	2016	2015	absoluta	%
Comissions bancàries, valors i altres	646	726	(80)	(11,1)
Fons d'inversió, carteres i sicavs	196	207	(11)	(4,9)
Plans de pensions	89	73	16	22,0
Comercialització d'assegurances	79	70	9	12,1
Comissions netes	1.010	1.076	(66)	(6,1)

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Comissions bancàries, valors i altres	352	342	322	310	336
Fons d'inversió, carteres i sicavs	111	110	106	97	99
Plans de pensions	41	42	51	42	47
Comercialització d'assegurances	34	30	36	39	40
Comissions netes	538	524	515	488	522

Ingressos de la cartera de renda variable

- Els **ingressos de la cartera de renda variable se situen en els 400 milions d'euros.**
- L'evolució dels resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació (-23,6 %) està marcada per l'estacionalitat, i per l'impacte en els resultats de l'evolució del seu negoci i les condicions de mercat.
  - Després de la materialització de l'Acord de Permuta amb CriteriaCaixa¹, no es registra l'atribució de resultats de Grup Financer Inbursa ni de The Bank of East Asia.
  - En el quart trimestre de 2015, atribució de provisions comptables extraordinàries de Repsol.
- Registre del dividend de Telefónica en el segon i quart trimestre de l'any.

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació	
	2016	2015	absoluta	%
Ingressos per dividends	108	110	(2)	(2,2)
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	292	382	(90)	(23,6)
Ingressos de la cartera de renda variable	400	492	(92)	(18,8)

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
	Ingressos per dividends	108	2	91	5
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	204	120	(127)	132	160
Ingressos de la cartera de renda variable	312	122	(36)	137	263

Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres

- Els **Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres** se situen en 593 milions d'euros. Inclouen, principalment, la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa classificats com a actius financers disponibles per a la venda.

En el segon trimestre de 2016, es registra una plusvàlua bruta de 165 milions d'euros per la formalització de l'operació d'adquisició de Visa Europe Ltd. per part de Visa Inc.

Ingressos i despeses per contractes d'assegurances

- **Creixement dels ingressos derivats de l'activitat d'assegurances vida risc (+38,3 % interanual)** a causa de la intensa activitat comercial.

(1) Vegeu l'apartat "Fets rellevants".

Altres ingressos i despeses d'explotació

- **Altres ingressos i despeses d'explotació** comprèn, entre d'altres, ingressos i càrregues de filials no immobiliàries. Així mateix, recull els ingressos per lloguers i les despeses per la gestió dels immobles adjudicats, entre els quals s'inclou l'Impost de Béns Immobles (44 milions d'euros en el primer trimestre del 2016).
- En el segon trimestre del 2016, registre de la **contribució al Fons Únic de Resolució** (74 milions d'euros). El 2015, el seu registre es va produir en el quart trimestre (93 milions d'euros al Fons de Resolució Nacional), juntament amb la contribució al Fons de Garantia de Dipòsits (185 milions d'euros).

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació	
	2016	2015	absoluta	%
Contribució al Fons Únic de Resolució	(74)		(74)	
Impost de Béns Immobles	(44)	(40)	(4)	10,0
Altres	(17)	18	(35)	(194,4)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(135)	(22)	(113)	

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Contribució al FGD, FRN i FUR ¹			(278)		(74)
Impost de Béns Immobles				(44)	
Altres	31	(9)	10	(11)	(6)
Altres ingressos i despeses d'explotació	31	(9)	(268)	(55)	(80)

(1) En el quart trimestre de 2015, registre de la contribució del Fons de Garantia de Dipòsits (FGD) i al Fons de Resolució Nacional (FRN). El gener de 2016 es van fusionar l'FRN amb la resta de Fons Nacionals dels Estats membres de la zona de l'euro en un Fons Únic de Resolució Europeu (FUR). Les aportacions corresponents a l'exercici 2016 i les següents es realitzen a aquest fons europeu.

Marge d'exploració i despeses

- **Reducció de despeses d'administració i amortització recurrents**, -2,5 % en la variació interanual i -0,4 % en el trimestre, a causa de l'esforç continuat de racionalització i contenció de costos, la captura de sinergies i estalvis derivats de l'Acord Laboral de 2015.
- En el primer semestre de 2015, registre de 541 milions d'euros de **despeses extraordinàries** associades a la integració de Barclays Bank, SAU i a l'Acord Laboral¹.
- El **marge d'exploració assoleix els 2.047 milions d'euros** (+3,9 % en la variació interanual i -18,5 %, sense considerar les despeses extraordinàries).

En l'**evolució trimestral**, la generació elevada d'ingressos (+10,7 % el marge brut) i la reducció de despeses impulsen el creixement del marge d'exploració fins al 22,7 %.

(1) En tot l'any, s'han registrat 259 milions d'euros associats a la integració de Barclays Bank, SAU i 284 milions d'euros relacionats amb l'Acord Laboral.

Despeses d'administració i amortitzacions

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació	
	2016	2015	Absoluta	%
Despeses de personal	(1.326)	(1.364)	38	(2,8)
Despeses generals	(494)	(500)	6	(1,0)
Despeses d'administració	(1.820)	(1.864)	44	(2,3)
Amortitzacions	(182)	(189)	7	(4,3)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(2.002)	(2.053)	51	(2,5)
Total despeses extraordinàries		(541)	541	
Total despeses d'administració i amortitzacions	(2.002)	(2.594)	592	(22,8)

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Despeses de personal	(676)	(676)	(665)	(666)	(660)
Despeses generals	(247)	(248)	(248)	(248)	(246)
Despeses d'administració	(923)	(924)	(913)	(914)	(906)
Amortitzacions	(95)	(89)	(84)	(89)	(93)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(1.018)	(1.013)	(997)	(1.003)	(999)
Total despeses extraordinàries	(302)	(2)			
Total despeses d'administració i amortitzacions	(1.320)	(1.015)	(997)	(1.003)	(999)

Marge d'exploració

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació	
	2016	2015	absoluta	%
Marge brut	4.049	4.564	(515)	(11,3)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.002)	(2.053)	51	(2,5)
Despeses extraordinàries		(541)	541	
Marge d'exploració	2.047	1.970	77	3,9
Marge d'exploració sense despeses extraordinàries	2.047	2.511	(464)	(18,5)

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Marge brut	2.611	1.792	1.468	1.922	2.127
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.018)	(1.013)	(997)	(1.003)	(999)
Despeses extraordinàries	(302)	(2)			
Marge d'exploració	1.291	777	471	919	1.128
Ràtio d'eficiència sense costos extraordinaris (%) (últims 12 mesos) ²	50,8	51,4	51,9	51,7	54,2
Ràtio d'eficiència (%) (últims 12 mesos) ²	57,8	58,3	58,9	55,6	54,2

(2) Les ràtios d'eficiència del segon trimestre de 2016 exclouen la contribució al Fons de Resolució Nacional del quart trimestre de 2015 (93 MM €) a l'efecte d'evitar la duplicitat amb la contribució al Fons Únic de Resolució del segon trimestre de 2016 (74 MM €).

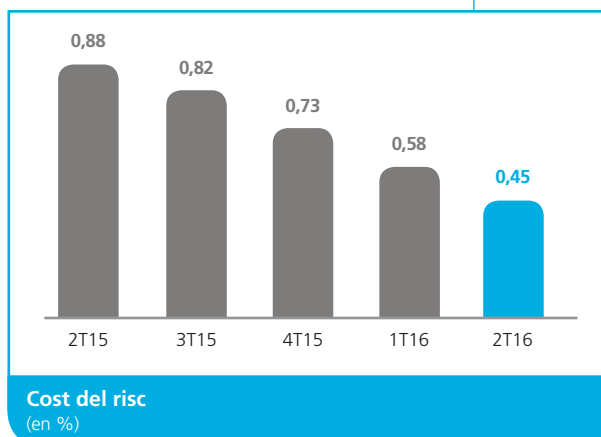
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions

- Reducció del 36,6 % de les pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions, a causa de la reducció de les dotacions per a insolvències (-56,0 %) en el procés de normalització dels indicadors de qualitat de l'actiu.

Reducció del cost del risc fins al 0,45 % (-43 punts bàsics en els últims dotze mesos).

- L'epígraf **Altres dotacions a provisions** inclou, principalment, cobertures per a contingències i el deteriorament d'altres actius.

En el segon trimestre del 2016, inclou el registre de -160 milions d'euros associats a l'acord de prejubilacions aconseguit l'abril de 2016.

En milions d'euros	Gener - Juny		Variació	
	2016	2015	absoluta	%
Dotacions per a insolvències	(478)	(1.087)	609	(56,0)
Altres dotacions a provisions	(434)	(352)	(82)	23,1
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(912)	(1.439)	527	(36,6)

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Dotacions per a insolvències	(537)	(288)	(218)	(225)	(253)
Altres dotacions a provisions	(154)	(35)	(536)	(185)	(249)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(691)	(323)	(754)	(410)	(502)

Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres i Resultat atribuït al Grup

- **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres** recull els resultats d'operacions singulars formalitzades i resultats per vendes d'actius i sanejaments, principalment, de la cartera immobiliària.

El 2016 inclou, entre d'altres, beneficis en les vendes i dotacions, principalment de calendari, associades als actius immobiliaris, i el resultat negatiu de l'amortització anticipada de l'emissió de bons bescanviabls de Repsol¹.

El primer trimestre de 2015 incloïa, principalment, el registre, en relació amb Barclays Bank, SAU, de la diferència negativa de consolidació (602 milions d'euros) i el deteriorament d'actius per obsolescència associats al procés d'integració (64 milions d'euros).

- En la **despesa per l'impost de Societats** i pel que fa als ingressos de participacions i els resultats per operacions corporatives s'aplica el principi tributari que evita la doble imposició. En el primer semestre de 2015, es produeix un impacte rellevant, a causa del registre de la diferència negativa de consolidació de Barclays Bank, SAU.
- El **resultat net atribuït al Grup** se situa en els 638 milions d'euros, -9,9 % en la variació interanual (+31,4 % respecte al trimestre anterior).

(1) Vegeu l'apartat "Fets rellevants".

Activitat

Balanç

Els actius totals se situen en 353.109 milions d'euros a 30 de juny de 2016. La seva evolució està marcada per:

- **Evolució de l'activitat comercial minorista**, en l'àmbit de l'activitat creditícia, dipòsits minoristes i passius per contractes d'assegurances.
- **Inversions en negocis conjunts i associades i Patrimoni net** marcats per la formalització de l'operació de permuta d'actius amb Criteriacaixa el maig de 2016¹.
- Destaquen en l'evolució de les **partides d'actiu i passiu del balanç associades a l'activitat tesorera i d'ALM**:
  - Gestió dels actius de renda fixa i augment net del finançament amb el BCE.
  - Finançament majorista més baix com a conseqüència bàsicament de venciments no renovats.

(1) Vegeu l'apartat "Fets rellevants".

En milions d'euros	30.06.15	30.09.15	31.12.15	31.03.16	30.06.16	Variació anual	
						Absoluta	%
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	5.641	7.425	6.615	5.146	5.881	(734)	(11,1)
Actius financers mantinguts per negociar	13.829	15.121	13.312	14.475	15.977	2.665	20,0
Actius financers disponibles per a la venda	60.492	61.428	62.997	65.997	66.380	3.383	5,4
Préstecs i partides a cobrar	212.746	207.934	210.473	206.573	218.274	7.801	3,7
Préstecs i bestretes a bancs centrals i entitats de crèdit	5.703	4.593	6.649	6.369	10.052	3.403	51,2
Préstecs i bestretes a la clientela ²	205.363	201.582	202.896	199.265	207.618	4.722	2,3
Valors representatius de deute	1.680	1.759	928	939	604	(324)	(34,9)
Inversions mantingudes fins al venciment	5.171	5.179	3.820	3.831	4.306	486	12,7
Inversions en negocis conjunts i associades	9.795	9.752	9.674	9.148	6.299	(3.375)	(34,9)
Actius tangibles	6.308	6.362	6.293	6.303	6.334	41	0,7
Actius intangibles	3.671	3.669	3.672	3.660	3.661	(11)	(0,3)
Actius no corrents en venda	7.899	7.747	7.961	7.760	7.162	(799)	(10,0)
Resta actius	18.415	18.837	19.438	18.470	18.835	(603)	(3,1)
Total actiu	343.967	343.454	344.255	341.363	353.109	8.854	2,6
Passiu	318.213	317.879	319.050	316.392	330.948	11.898	3,7
Passius financers mantinguts per negociar	11.864	11.642	12.200	12.147	12.623	423	3,5
Passius financers a cost amortitzat	256.308	254.240	253.499	248.050	258.839	5.340	2,1
Dipòsits de bancs centrals i entitats de crèdit	31.539	33.741	34.262	32.127	36.222	1.960	5,7
Dipòsits de la clientela	185.887	182.783	184.110	183.341	190.948	6.838	3,7
Valors representatius de deute emesos	34.231	33.807	32.336	29.467	27.966	(4.370)	(13,5)
Altres passius financers	4.651	3.909	2.791	3.115	3.703	912	32,7
<i>Promemòria: Passius subordinats</i>	<i>4.410</i>	<i>4.422</i>	<i>4.345</i>	<i>4.356</i>	<i>4.258</i>	<i>(87)</i>	<i>(2,0)</i>
Passius emparats en contractes d'assegurances i reassegurances	37.221	39.569	40.291	43.119	45.763	5.472	13,6
Provisions	4.654	4.400	4.598	4.564	4.815	217	4,7
Resta passius	8.166	8.028	8.462	8.512	8.908	446	5,3
Patrimoni net	25.754	25.575	25.205	24.971	22.161	(3.044)	(12,1)
Fons propis	23.977	24.158	23.689	23.969	21.938	(1.751)	(7,4)
<i>Resultat atribuït al Grup</i>	<i>708</i>	<i>996</i>	<i>814</i>	<i>273</i>	<i>638</i>		
Interessos minoritaris i altres	1.777	1.417	1.516	1.002	223	(1.293)	(85,3)
Total passiu i patrimoni net	343.967	343.454	344.255	341.363	353.109	8.854	2,6

(2) L'evolució de l'epígraf 'Préstecs i bestretes a la clientela' està impactada, addicionalment a l'activitat minorista, per les operacions d'adquisició temporal d'actius (+1.713 milions d'euros respecte a desembre de 2015 i +5.498 en el segon trimestre de 2016).

Crèdit a la clientela

L'evolució del crèdit a la clientela confirma la tendència de recuperació amb un creixement de l'1,0 % el 2016 (+1,1 % en la variació trimestral), fins als 208.486 milions d'euros.

En l'evolució del segon trimestre incideix l'efecte estacional de les pagues dobles a pensionistes, sense aquest impacte el crèdit creix un 0,3 % l'any.

La cartera sana creix un 1,6 % en la variació anual i un 1,4 % en el trimestre.

Aquesta dinàmica es fonamenta en les oportunitats solvents de negoci creixents, les estratègies comercials enfocades a l'especialització i proximitat amb els clients, i en la millora dels indicadors de qualitat creditícia.

En l'evolució per segments hi destaquen:

- L'evolució del **crèdit per a la compra d'habitatge** continua marcada pel despalanquejament de les famílies, encara que a un ritme molt més baix que en trimestres anteriors, amb indicadors d'un creixement intens de la nova producció.

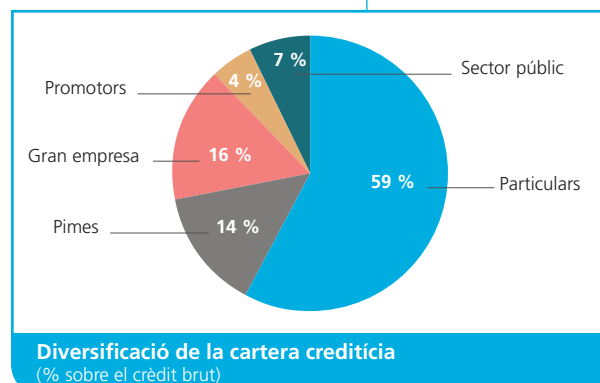
La quota de mercat¹ en hipoteques es del 17,5 %.

- El **crèdit a particulars - altres finalitats** creix en el segon trimestre impactat, principalment, per l'efecte estacional de les bestretes a pensionistes al juny i les campanyes de finançament al consum realitzades.

- **Creixement sostingut del finançament a empreses-sectors productius expromotors** (+4,0 % en la variació anual i +2,6 % en el trimestre).

Les quotes de mercat¹ en productes de finançament de circulat arriben al 21,1 % *factoring* i *confirming* i 15,9 % crèdit comercial.

- El pes del **finançament a promotors** sobre la cartera de crèdit segueix reduint-se, fins al 4,3 % a 30 de juny de 2016, amb una gestió activa dels actius problemàtics.

En milions d'euros	30.06.16	31.03.16	Variació % trimestral	31.12.15	Variació % anual
Crèdits a particulars	121.317	120.208	0,9	120.994	0,3
Compra habitatge	88.221	88.651	(0,5)	89.378	(1,3)
Altres finalitats	33.096	31.557	4,9	31.616	4,7
Crèdits a empreses	73.166	71.919	1,7	71.638	2,1
Sectors productius expromotors	62.256	60.675	2,6	59.856	4,0
Promotors	8.979	9.294	(3,4)	9.825	(8,6)
CriteriaCaixa	1.931	1.950	(1,0)	1.957	(1,3)
Sector públic	14.003	14.031	(0,2)	13.805	1,4
Crèdits a la clientela, brut	208.486	206.158	1,1	206.437	1,0
<i>Del qual:</i>					
Crèdit no dubtós	192.813	190.215	1,4	189.830	1,6
Fons per a insolvències	(8.200)	(8.697)	(5,7)	(9.163)	(10,5)
Crèdits a la clientela net²	200.286	197.461	1,4	197.274	1,5
Riscos contingents	11.290	11.307	(0,2)	10.650	6,0

(2) Vegeu 'Conciliació amb estats financers' a Annexos - "Glossari".

(1) Darrera informació disponible. Dades d'elaboració pròpia, font: Banc d'Espanya (Infbal) i AEF (Associació Espanyola de Factoring).

Recursos de clients

Els **recursos de clients s'elevan als 304.465 milions d'euros**, amb un creixement del 2,7 % en els primers sis mesos de 2016 i del 3,0 % en el segon trimestre.

Els **recursos en balanç** creixen un 3,8 % (3,5 % en el segon trimestre), fins als 225.030 milions d'euros.

- Creixement del 8,4 % de **l'estalvi a la vista**, que se situa en els 126.652 milions d'euros (+8,3 % en el segon trimestre). L'efecte estacional associat a les pagues dobles i els venciments del període, en un context de tipus d'interès en mínims, són els principals factors que incideixen en la seva evolució.
- **L'estalvi a termini** se situa en 56.883 milions d'euros, a causa de la renovació de venciments i la intensa gestió dels marges de les operacions.
- Increment significatiu dels **passius emparats per contractes d'assegurances**¹ (+8,4 % en la variació anual i +4,1 % en la variació trimestral) com a resultat de l'èxit de les campanyes comercials emmarcades al programa CaixaFu[Tu]r.

La quota de mercat en assegurances d'estalvi creix fins al 23,0 % i CaixaBank es manté líder en el mercat.

Els **actius sota gestió** se situen en els 73.708 milions d'euros.

- El **patrimoni gestionat en fons d'inversió, carteres i sicavs** arriba als 49.842 milions d'euros. La seva evolució (-2,9 %) s'ha vist impactada, especialment en el primer trimestre de l'any, per la volatilitat dels mercats. En el segon trimestre s'ha iniciat una senda de recuperació.
- **Evolució positiva dels plans de pensions** (+3,0 % en la variació anual i +3,2 % en el segon trimestre) que aconsegueixen els 23.866 milions d'euros.
- CaixaBank es líder en fons d'inversió, tant en partícips com en patrimoni, amb una quota² del 17,4 % i en plans de pensions amb una quota de mercat² del 22,5 %.

En milions d'euros	30.06.16	31.03.16	Variació % trimestral	31.12.15	Variació % anual
Recursos de l'activitat de clients	186.875	180.463	3,6	181.118	3,2
Estalvi a la vista	126.652	116.976	8,3	116.841	8,4
Estalvi a termini ³	56.883	60.147	(5,4)	60.936	(6,7)
Passius subordinats <i>retail</i>	3.340	3.340	0,0	3.341	(0,0)
Cessió temporal d'actius i periodificadores	836	1.076	(22,3)	1.287	(35,0)
Passius per contractes d'assegurances	37.319	35.861	4,1	34.427	8,4
Recursos de balanç	225.030	217.400	3,5	216.832	3,8
Actius sota gestió	73.708	72.511	1,7	74.500	(1,1)
Fons d'inversió, carteres i sicavs	49.842	49.389	0,9	51.321	(2,9)
Plans de pensions	23.866	23.122	3,2	23.179	3,0
Altres comptes	5.727	5.805	(1,3)	5.267	8,7
Recursos fora de balanç	79.435	78.316	1,4	79.767	(0,4)
Total recursos de clients⁴	304.465	295.716	3,0	296.599	2,7

(3) Inclou emprèstits 'retail' per import de 641 milions d'euros a 30 de juny de 2016, 575 a 31 de març de 2016 i 417 a 31 de desembre de 2015.

(4) Vegeu 'Conciliació amb estats financers i altres detalls' a Annexos - "Glossari".

(1) No inclou l'impacte de la variació de valor dels actius financers associats.

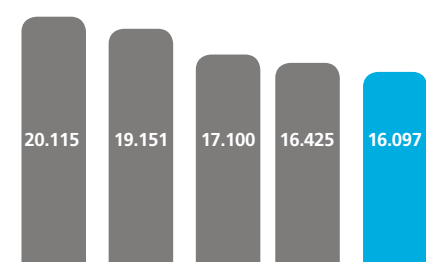
(2) Darrera informació disponible. Dades d'elaboració pròpia, font: INVERCO i ICEA.

Gestió del risc

Qualitat del risc de crèdit

Morositat¹ (en milions d'euros)

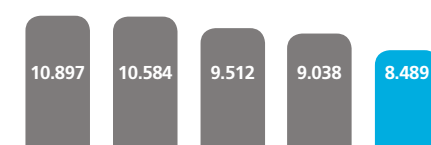
Saldos dubtosos

	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
R. de morositat	9,0 %	8,7 %	7,9 %	7,6 %	7,3 %
R. de morositat promotor	6,7 %	6,5 %	6,2 %	6,0 %	6,0 %

Cobertura¹ (en milions d'euros)

Provisions

	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
R. de cobertura	54 %	55 %	56 %	55 %	53 %
R. de cobertura promotor	53 %	55 %	56 %	56 %	54 %

Evolució de la morositat

- Continua la caiguda de saldos dubtosos (-4.018 milions d'euros en els últims dotze mesos).
- La **ràtio de morositat descendeix fins al 7,3 %** a causa de la reducció contínua de saldos dubtosos (-328 milions d'euros en el segon trimestre de 2016).
- Aïllant el segment promotor, la ràtio de morositat és del 6,0 %.

Evolució de la cobertura

- Les provisions per a insolvències s'elevan als 8.489 milions d'euros.
- La **ràtio de cobertura se situa en el 53 %** a causa del seguiment de polítiques conservadores de cobertura de riscos.
- L'evolució dels fons per a insolvències, és conseqüència, principalment, de la cancel·lació de deute derivat de la compra i adjudicació d'immobles, i de la baixa de fons associats a actius fallits.

Refinançaments

- A 30 de juny de 2016, el total d'operacions refinançades se situa en 20.427 milions d'euros. D'aquestes operacions, 7.633 milions d'euros (37 % de la cartera) estan classificats com a actius dubtosos i 2.149 milions d'euros (11 % de la cartera) com a subestàndard.
- Les provisions associades a aquestes operacions ascendeixen a 3.285 milions d'euros.

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.

Ràtio de morositat per segments

	30.06.15	30.09.15	31.12.15	31.03.16	30.06.16
Crèdits a particulars	5,0 %	5,0 %	4,6 %	4,6 %	4,6 %
Compra habitatge	4,0 %	4,0 %	3,7 %	3,7 %	3,7 %
Altres finalitats	7,9 %	8,0 %	7,2 %	7,2 %	6,9 %
Crèdits a empreses	18,3 %	17,3 %	15,3 %	14,3 %	13,7 %
Sectors productius expromotors	12,3 %	11,7 %	11,1 %	10,6 %	10,4 %
Promotors	50,9 %	50,1 %	44,1 %	41,6 %	39,5 %
Sector públic	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,6 %	0,5 %
Ràtio morositat (crèdits + avals)	9,0 %	8,7 %	7,9 %	7,6 %	7,3 %
Ràtio morositat expromotor	6,7 %	6,5 %	6,2 %	6,0 %	6,0 %

Deutors dubtosos (crèdits i riscos contingents), entrades i sortides

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Saldo inicial període	21.595	20.115	19.151	17.100	16.425
Entrades a dubtós	2.500	1.734	1.913	1.521	1.737
Sortides de dubtós	(3.980)	(2.698)	(3.964)	(2.196)	(2.065)
dels quals fallits	(591)	(397)	(640)	(381)	(450)
Saldo final del període	20.115	19.151	17.100	16.425	16.097

Moviment del fons per a insolvències

En milions d'euros	2T15	3T15	4T15	1T16	2T16
Saldo inicial període	11.723	10.897	10.584	9.512	9.038
Dotacions per a insolvències	537	288	218	225	253
Utilitzacions i sanejaments	(1.125)	(425)	(1.047)	(567)	(691)
Traspassos i altres variacions	(238)	(176)	(243)	(132)	(111)
Saldo final del període	10.897	10.584	9.512	9.038	8.489

Finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

- Segment principal de risc, **42 % del total del crèdit brut**, amb una cartera diversificada, bones garanties i un nivell de morositat reduït del 3,7 %.

Evolució del finançament a les llars destinades a l'adquisició d'habitatge

En milions d'euros	Import brut				30.06.16
	30.06.15	30.09.15	31.12.15	31.03.16	
Sense garantia hipotecària	796	784	770	763	762
del qual: dubtós	7	8	7	10	10
Amb garantia hipotecària	90.669	89.721	88.608	87.888	87.459
del qual: dubtós	3.659	3.580	3.275	3.298	3.291
Total	91.465	90.505	89.378	88.651	88.221

Distribució segons el percentatge de *Loan to value*¹

En milions d'euros	30.06.16					TOTAL
	LTV ≤ 40 %	40 % < LTV ≤ 60 %	60 % < LTV ≤ 80 %	80 % < LTV ≤ 100 %	LTV > 100 %	
Import brut	20.580	33.140	28.311	4.773	655	87.459
del qual: dubtós	253	825	1.538	516	159	3.291

(1) ¹ 'Loan to value' calculat sobre la base de les taxacions disponibles en el moment de la concessió del risc. S'actualitzen per a operacions dubtoses d'acord amb els criteris establerts en la Circular 4/2004.

Finançament al sector promotor

- Reducció del 8,6 % de l'exposició al sector promotor en el primer semestre de 2016, que disminueix el seu pes sobre el total de la cartera fins al 4,3 %.
- El 68,0 % de la cartera finança edificis acabats.
- Cobertura específica dels actius problemàtics (dubtosos i subestàndard) del 43,8 %. La cobertura dels actius dubtosos se situa en el 49,7 %.

En milions d'euros	30.06.16	% pes	31.03.16	Variació trimestral	31.12.15	Variació anual
Sense garantia hipotecària	1.012	11,3	871	141	1.083	(71)
Amb garantia hipotecària	7.967	88,7	8.423	(456)	8.742	(775)
Edificis acabats	6.098	67,9	6.387	(289)	6.534	(436)
Habitatge	4.021	44,8	4.179	(158)	4.322	(301)
Resta	2.077	23,0	2.208	(131)	2.212	(135)
Edificis en construcció	610	6,8	654	(44)	643	(33)
Habitatge	522	5,8	552	(30)	541	(19)
Resta	88	1,0	102	(14)	102	(14)
Sòl	1.259	14,0	1.382	(123)	1.565	(306)
Terrenys urbanitzats	885	9,9	997	(112)	1.186	(301)
Resta de sòl	374	4,3	385	(11)	379	(5)
Total	8.979	100	9.294	(315)	9.825	(846)

Dubtosos i cobertura del risc promotor

En milions d'euros	30.06.16				31.12.15			
	Dubtosos	Subestàndard	Fons MM €	Cobertura %	Dubtosos	Subestàndard	Fons MM €	Cobertura %
Sense garantia hipotecària	256	27	225	79,5	500	40	483	89,4
Amb garantia hipotecària	3.286	449	1.535	41,1	3.837	488	1.892	43,7
Edificis acabats	2.410	286	968	35,9	2.643	326	1.076	36,2
Habitatge	1.340	178	545	35,9	1.467	213	602	35,8
Resta	1.070	108	423	35,9	1.176	113	474	36,8
Edificis en construcció	136	27	82	50,3	205	33	123	51,7
Habitatge	114	26	72	51,4	174	32	107	51,9
Resta	22	1	10	43,5	31	1	16	50,0
Sòl	740	137	485	55,3	989	129	693	62,0
Terrenys urbanitzats	493	91	322	55,1	689	109	498	62,4
Resta de sòl	247	46	163	55,4	300	20	195	60,9
Total	3.542	476	1.760	43,8	4.337	528	2.375	48,8

Segmentació per tipologia de la garantia

En milions d'euros	30.06.16			
	Import brut	Excés s/ valor de garantia ¹	Cobertura específica	% cobertura s/ risc
Dubtós	3.542		1.627	45,9
Hipotecari	3.286	1.416	1.406	42,8
Personal	256		221	86,3
Subestàndard	476		134	28,2
Total	4.018		1.761	43,8

En milions d'euros	31.12.15			
	Import brut	Excés s/ valor de garantia ¹	Cobertura específica	% cobertura s/ risc
Dubtós	4.337		2.209	50,9
Hipotecari	3.837	1.631	1.740	45,3
Personal	500		469	93,8
Subestàndard	528		166	31,4
Total	4.865		2.375	48,8

(1) L'import de l'excés sobre el valor de la garantia es calcula, segons la normativa aplicable, com la diferència entre l'import brut del crèdit i el valor dels drets reals rebuts en garantia després d'aplicar els següents percentatges de ponderació: 80 % habitatge acabat residència habitual; 70 % finques rústiques, oficines, locals i naus acabades; 60 % resta d'habitatge acabat; 50 % resta d'hipoteques immobiliàries.

Actius immobiliaris adjudicats

- La **cartera d'actius adjudicats nets disponibles per a la venda se situa en els 7.122 milions d'euros** (-137 milions d'euros en el primer semestre de 2016).
- La **cobertura assoleix el 57,8 %**, incloent-hi els sanejaments inicials i les provisions comptables registrades amb posterioritat a l'adjudicació dels immobles.
- Els drets de rematada d'immobles procedents de subhasta (542 i 692 milions d'euros nets a 30 de juny de 2016 i 31 de desembre de 2015, respectivament) no es consideren actius adjudicats disponibles per a la venda, ja que es disposa de la possessió del bé.
- Els actius immobiliaris destinats al lloguer ascendeixen, a 30 de juny de 2016, a 3.062 milions d'euros nets de provisions. La ràtio d'ocupació d'aquesta cartera se situa en el 92%.
- El **total d'immobles comercialitzats** (venda o lloguer) en els últims dotze mesos **assoleix els 1.858 milions d'euros**, amb resultats positius en les vendes des del quart trimestre de 2015.

La composició de la cartera d'immobles adjudicats disponibles per a la venda, amb un 56 % d'edificis acabats, és un fet diferencial que facilita la seva comercialització.

Segon trimestre consecutiu de reducció de la cartera d'actius adjudicats disponibles per a la venda

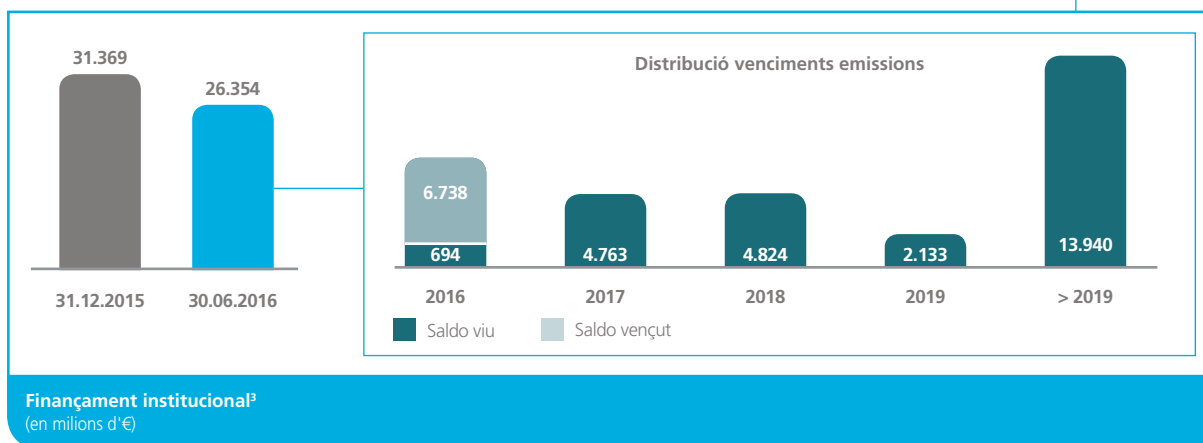
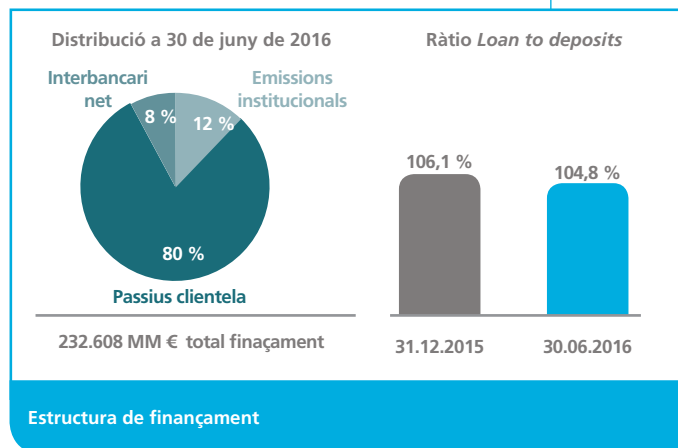
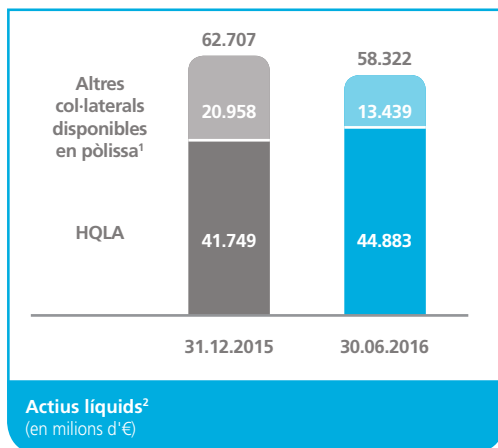
Detall dels actius immobiliaris adjudicats disponibles per a la venda i cobertures associades

En milions d'euros	Valor comptable net	30.06.16		Provisions comptables
		Cobertura ¹	Cobertura %	
Procedents de finançaments destinats a empreses de construcció i promoció immobiliària	4.773	(7.434)	60,9	(4.283)
Edificis acabats	2.433	(2.356)	49,2	(1.384)
Habitatge	1.809	(1.775)	49,5	(1.023)
Resta	624	(581)	48,2	(361)
Edificis en construcció	409	(617)	60,1	(459)
Habitatge	377	(570)	60,2	(433)
Resta	32	(47)	59,5	(26)
Sòl	1.931	(4.461)	69,8	(2.440)
Terrenys urbanitzats	1.000	(1.935)	65,9	(1.070)
Resta de sòl	931	(2.526)	73,1	(1.370)
Procedents de finançaments hipotecaris a llars per l'adquisició de vivenda	1.585	(1.482)	48,3	(838)
Resta	764	(841)	52,4	(545)
Total	7.122	(9.757)	57,8	(5.666)

En milions d'euros	Valor comptable net	31.12.15		Provisions comptables
		Cobertura ¹	Cobertura %	
Procedents de finançaments destinats a empreses de construcció i promoció immobiliària	4.968	(7.564)	60,4	(4.247)
Edificis acabats	2.625	(2.618)	49,9	(1.439)
Habitatge	1.983	(2.017)	50,4	(1.076)
Resta	642	(601)	48,4	(363)
Edificis en construcció	377	(612)	61,9	(428)
Habitatge	342	(542)	61,3	(394)
Resta	35	(70)	66,7	(34)
Sòl	1.966	(4.334)	68,8	(2.380)
Terrenys urbanitzats	1.017	(1.854)	64,6	(1.015)
Resta de sòl	949	(2.480)	72,3	(1.365)
Procedents de finançaments hipotecaris a llars per a l'adquisició d'habitatge	1.474	(1.422)	49,1	(760)
Resta	817	(878)	51,8	(551)
Total	7.259	(9.864)	57,6	(5.558)

(1) Diferència entre el deute cancel·lat i el valor en llibres net de l'actiu immobiliari. Inclou el sanejament del préstec en l'adjudicació i les provisions comptables registrades amb posterioritat.

Liquiditat i estructura de finançament

- Els **actius líquids²** se situen en **58.322 milions d'euros** a 30 de juny de 2016. L'evolució positiva del *gap* comercial, la gestió de col·laterals en pòlissa i els venciments no renovats d'emissions institucionals són els principals impactes que incideixen en l'evolució de 2016.
- **Augment del saldo disposat de la pòlissa del BCE.** En el segon trimestre de 2016 s'ha produït la cancel·lació anticipada del finançament de TLTRO (18.319 milions d'euros) que s'ha substituït per TLTRO II (24.319 milions d'euros), la qual cosa ha suposat un augment del termini de venciment (2020) i unes condicions financeres millors.
- La **ràtio Loan to deposits** millora 1,3 punts percentuals fins al 104,8 %, reflex del sòlid finançament minorista.
- El **finançament institucional²** assoleix els 26.354 milions d'euros, l'evolució del qual està impactada per:
  - Venciments per 6.738 milions d'euros.
  - Emissió de cèdules hipotecàries per 1.500 milions d'euros a set anys, amb una demanda superior als 2.500 milions d'euros.
- Capacitat d'emissió no utilitzada de cèdules hipotecàries i territorials de 9.025 milions d'euros.
- El **Liquidity Coverage Ratio (LCR)**, en el primer semestre de 2016, és del 159 %, molt per sobre del mínim requerit del 70 % a partir d'1 de gener de 2016.

(1) A 31 de desembre de 2015 i 30 de juny de 2016 inclou 911 i 1.257 milions d'euros d'actius pendents de ser aportats a la pòlissa del BCE. Els actius van ser aportats durant gener i juliol de 2016, respectivament.

(2) Modificació del criteri de definició de la liquiditat bancària respecte de trimestres anteriors. Aquesta és el sumatori del HQLA High Quality Liquid Assets), segons definició regulatòria, i el disponible en pòlissa BCE no inclòs en el HQLA.

(3) Vegeu 'Conciliació amb estats financers' a Annexos - "Glossari".

Evolució de la ràtio *Loan to deposits*

En milions d'euros	30.06.15	30.09.15	31.12.15	31.03.16	30.06.16
Crèdit a la clientela net	195.139	193.140	192.213	192.602	195.817
Crèdit a la clientela de gestió brut	211.559	209.005	206.437	206.158	208.486
Fons per a insolvències	(10.419)	(10.109)	(9.163)	(8.697)	(8.200)
Crèdit de mediació ¹	(6.001)	(5.756)	(5.061)	(4.859)	(4.469)
Recursos de l'activitat de clients	179.756	176.422	181.118	180.463	186.875
Estalvi a la vista	109.580	111.367	116.841	116.976	126.652
Estalvi a termini	66.833	61.712	60.936	60.147	56.883
Passius subordinats <i>retail</i>	3.343	3.343	3.341	3.340	3.340
Loan to deposits	108,6 %	109,5 %	106,1 %	106,7 %	104,8 %

(1) Crèdits finançats amb recursos rebuts d'organismes públics (Institut Oficial de Crèdit i Banc Europeu d'Inversions).

Informació sobre col·lateralització de cèdules hipotecàries

En milions d'euros		30.06.16
Cèdules hipotecàries emeses	a	43.669
Cartera de préstecs i crèdits (col·lateral per a cèdules hipotecàries)	b	106.113
Col·lateralització	b/a	243 %
Sobrecol·lateralització	b/a -1	143 %
Capacitat d'emissió de cèdules hipotecàries²		7.471

(2) Addicionalment, es disposa d'una capacitat d'emissió de cèdules territorials per 1.554 milions d'euros. Capacitat calculada sobre la cartera del sector públic, amb un límit del 70 %.

Gestió de capital

- CaixaBank assoleix una **ràtio Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded del 11,5 %** a 30 de juny de 2016. Durant el primer semestre, s'incrementa en 16 punts bàsics per l'impacte de la permuta d'actius amb CriteriaCaixa i per la generació de 22 punts bàsics de capital en CET1 fully loaded. Addicionalment, l'evolució del mercat i altres factors han tingut un efecte negatiu de 46 punts bàsics.

El capital total, en termes *fully loaded*, se situa en el 14,7 % i el nivell de palanquejament (*leverage ratio*) en el 4,9 %.

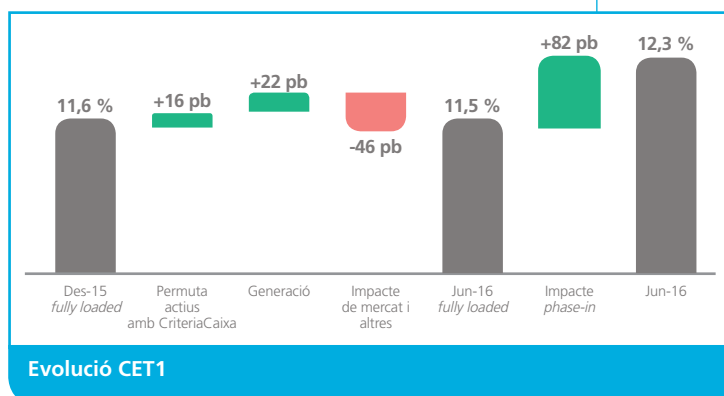
- Segons els criteris d'aplicació progressiva vigents el 2016, els nivells de solvència i el palanquejament regulatoris se situen en: **12,3 % el CET1, 15,5 % el capital total i 5,3 % el leverage ratio.**

- Els **actius ponderats per risc (APR) regulatoris arriben als 135.787 milions d'euros**, 3.992 milions d'euros menys en el trimestre, principalment per la permuta d'actius amb CriteriaCaixa.

- Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen a CaixaBank que mantingui, a 30 de juny de 2016, una ràtio CET1 regulatòria del 9,3125 % (incloent-hi l'aplicació progressiva de coixins de conservació i sistèmic), que s'eleva al 9,5 % en visió *fully loaded*. Aquest requeriment, comparat amb els nivells actuals de la ràtio CET1, constata que els requeriments aplicables a CaixaBank no implicarien cap limitació de les que assenyalava la normativa de solvència sobre les distribucions de dividends, de retribució variable i d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional.

- CaixaBank també està subjecte a requeriments mínims de capital en base individual. La ràtio CET1 regulatòria de CaixaBank en aquest perímetre assoleix el 12,3 %.

Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded de l'11,5 %

Evolució i indicadors principals de solvència

En milions d'euros	BIS III (Regulatori)				
	30.06.15	30.09.15	31.12.15	31.03.16	30.06.16
Instruments CET1	24.434	24.192	23.984	23.696	21.230
Fons propis comptables	23.977	24.158	23.688	23.969	21.938
Capital	5.768	5.824	5.824	5.910	5.910
Resultat atribuït al Grup	708	996	814	273	638
Reserves i altres	17.501	17.338	17.050	17.786	15.390
Altres instruments de CET1 ¹	457	34	296	(273)	(708)
Deduccions CET1	(5.576)	(5.504)	(5.499)	(5.821)	(4.560)
CET1	18.858	18.688	18.485	17.875	16.670
TIER 1	18.858	18.688	18.485	17.875	16.670
Instruments T2	4.457	4.460	4.444	4.374	4.382
Deduccions T2	(86)	(96)	(102)	(93)	
TIER 2	4.371	4.364	4.342	4.281	4.382
CAPITAL TOTAL	23.229	23.052	22.827	22.156	21.052
<i>Actius ponderats per risc</i>	147.634	146.291	143.312	139.779	135.787
<i>Ratio CET1</i>	12,8 %	12,8 %	12,9 %	12,8 %	12,3 %
<i>Ratio Tier 1</i>	12,8 %	12,8 %	12,9 %	12,8 %	12,3 %
<i>Ratio Capital Total</i>	15,7 %	15,8 %	15,9 %	15,9 %	15,5 %
<i>Leverage ratio</i>	5,7 %	5,8 %	5,7 %	5,8 %	5,3 %

En milions d'euros	BIS III (fully loaded)				
	30.06.15	30.09.15	31.12.15	31.03.16	30.06.16
Instruments CET1	25.357	24.903	24.813	24.363	21.578
Fons propis comptables	23.977	24.158	23.688	23.969	21.938
Capital	5.768	5.824	5.824	5.910	5.910
Resultat atribuït al Grup	708	996	814	273	638
Reserves i altres	17.501	17.338	17.050	17.786	15.390
Altres instruments de CET1 ¹	1.380	745	1.125	394	(360)
Deduccions CET1	(8.699)	(8.371)	(8.233)	(8.311)	(6.070)
CET1	16.658	16.532	16.580	16.052	15.508
TIER 1	16.658	16.532	16.580	16.052	15.508
Instruments T2	4.457	4.460	4.444	4.374	4.382
Deduccions T2	(1)		(1)		
TIER 2	4.456	4.460	4.443	4.374	4.382
CAPITAL TOTAL	21.114	20.992	21.023	20.426	19.890
<i>Actius ponderats per risc</i>	144.716	141.911	143.575	137.872	135.314
<i>Ratio CET1</i>	11,5 %	11,6 %	11,6 %	11,6 %	11,5 %
<i>Ratio Tier 1</i>	11,5 %	11,6 %	11,6 %	11,6 %	11,5 %
<i>Ratio Capital Total</i>	14,6 %	14,8 %	14,6 %	14,8 %	14,7 %
<i>Leverage ratio</i>	5,1 %	5,2 %	5,2 %	5,3 %	4,9 %

(1) Inclou principalment ajustos per valoració i interessos minoritaris.

Resultats per segment de negoci

Els resultats per segments de CaixaBank es presenten d'acord amb tres negocis diferenciats:

- **Bancari i d'assegurances:** recull els ingressos bancaris (banca minorista, corporativa i institucional, tresoreria i mercats); l'activitat d'assegurances i gestió d'actius; la gestió de liquiditat i ALCO, i els ingressos pel finançament a la resta de negocis.
- **Immobilari *non-core*:** comprèn els resultats, nets del seu cost de finançament, dels actius immobiliaris *non-core*, que inclouen:
  - El crèdit promotor *non-core*.
  - Els actius immobiliaris adjudicats (disponibles per a la venda i en lloguer) que són propietat, en la seva majoria, de la filial immobiliària BuildingCenter.
  - Altres actius i participacions de naturalesa immobiliària.
- **Participacions:** inclou les participacions bancàries internacionals (Erste Group Bank i Banc BPI) i a Repsol i Telefónica. Addicionalment, s'hi inclouen altres participacions significatives en l'àmbit de la diversificació sectorial, incorporades en les últimes adquisicions del Grup.

El negoci recull els ingressos per dividendes i/o mètode de la participació nets del cost de finançament a les participacions.

L'assignació de capital als negocis immobiliari *non-core* i de participacions es realitza sobre la base de **l'objectiu corporatiu de mantenir una ràtio regulatòria *Common Equity Tier 1 (CET1) fully loaded superior a l'11 %***, i considera tant el consum de recursos propis per actius ponderats per risc a l'11 % com les deduccions aplicables.

La diferència entre el total de fons propis del Grup i el capital assignat a aquests negocis s'inclou en el negoci bancari i assegurances.

Les despeses d'explotació de cada segment de negoci recullen tant les directes com les indirectes, assignades segons criteris interns d'imputació.

Resultats per negocis del grup

En milions d'euros	Negoci bancari i d'assegurances			Negoci immobiliari non-core			Participacions		
	Gener - Juny		Variació en %	Gener - Juny		Variació en %	Gener - Juny		Variació en %
	2016	2015		2016	2015		2016	2015	
Marge d'interessos	2.162	2.417	(10,6)	(28)	(53)	(47,9)	(93)	(94)	(2,2)
Ingressos per dividends i resultats per posada en equivalència	63	56	12,4	9	8	10,0	328	428	(23,4)
Comissions netes	1.010	1.074	(5,9)		2				
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	593	647	(8,1)						
Ingressos i despeses emparades per contracte d'assegurança o reassegurança	140	101	38,3						
Altres ingressos i despeses d'explotació	9	103	(91,7)	(144)	(125)	15,3			
Marge brut	3.977	4.398	(9,6)	(163)	(168)	(3,0)	235	334	(29,6)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.944)	(2.001)	(2,8)	(56)	(50)	12,6	(2)	(2)	
Despeses d'explotació extraordinàries		(541)							
Marge d'explotació	2.033	1.856	9,5	(219)	(218)	0,5	233	332	(29,5)
Marge d'explotació sense costos extraordinaris	2.033	2.397	(15,2)	(219)	(218)	0,5	233	332	(29,5)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(639)	(869)	(26,5)	(109)	(570)	(80,8)	(164)		
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	11	417	(97,5)	(167)	(429)	(61,1)	(91)	38	
Resultats abans d'impostos	1.405	1.404	0,1	(495)	(1.217)	(59,3)	(22)	370	
Impostos sobre beneficis	(455)	(243)	86,1	140	367	(61,9)	72	28	
Resultat després d'impostos	950	1.161	(18,3)	(355)	(850)	(58,2)	50	398	(87,2)
Resultat de minoritaris i altres	7	1							
Resultat atribuït al Grup	943	1.160	(18,8)	(355)	(850)	(58,2)	50	398	(87,2)
<i>Fons propis mitjans</i>	18.382	17.908	2,7	1.538	1.692	(9,1)	3.402	4.204	(19,1)
<i>Actius totals</i>	331.677	315.646	5,1	14.355	16.151	(11,1)	7.077	12.170	(41,9)
<i>ROTE</i>	10,1 %	14,2 %					2,0%	18,8 %	(16,8)
<i>Ràtio d'eficiència</i>	52,4 %	45,5%							
<i>Ràtio de morositat</i>	5,8 %	6,5%	(0,7)	82,5 %	86,2 %	(3,7)			
<i>Ràtio de cobertura de la morositat</i>	54 %	54%		48%	54%	(6,0)			

Evolució trimestral el 2016 dels resultats per negocis

En milions d'euros	Negoci bancari i d'assegurances			Negoci immobiliari non-core			Participacions		
	1T16	2T16	1S16	1T16	2T16	1S16	1T16	2T16	1S16
	Marge d'interessos	1.082	1.080	2.162	(10)	(18)	(28)	(52)	(41)
Ingressos per dividends i resultats per posada en equivalència	27	36	63	3	6	9	107	221	328
Comissions netes	488	522	1.010						
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	267	326	593				1	(1)	
Ingressos i despeses emparades per contracte d'assegurança o reassegurança	64	76	140						
Altres ingressos i despeses d'explotació	34	(25)	9	(89)	(55)	(144)			
Marge brut	1.962	2.015	3.977	(96)	(67)	(163)	56	179	235
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(975)	(969)	(1.944)	(27)	(29)	(56)	(1)	(1)	(2)
Marge d'explotació	987	1.046	2.033	(123)	(96)	(219)	55	178	233
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions	(224)	(415)	(639)	(22)	(87)	(109)	(164)		(164)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres		11	11	(53)	(114)	(167)	(80)	(11)	(91)
Resultats abans d'impostos	763	642	1.405	(198)	(297)	(495)	(189)	167	(22)
Impostos sobre beneficis	(217)	(238)	(455)	54	86	140	62	10	72
Resultat després d'impostos	546	404	950	(144)	(211)	(355)	(127)	177	50
Resultat de minoritaris i altres	2	5	7						
Resultat atribuït al Grup	544	399	943	(144)	(211)	(355)	(127)	177	50

Notes: Les ràtios de rendibilitat, eficiència i cost del risc s'elaboren sobre la base dels últims dotze mesos (excloent-hi despeses extraordinàries). Per al negoci bancari i d'assegurances, les ràtios de 2015 es calculen sobre una base anualitzada, ja que no es disposa de la informació històrica comparable.

Per al negoci bancari i d'assegurances, les ràtios de 2016 exclouen la contribució a l'FRN del 4T15, a l'efecte d'evitar la duplicitat amb la contribució al FUR realitzada el 2T16. Així mateix, s'aïllen el 2015 els aspectes singulars associats a l'adquisició i integració de Barclays Bank, SAU (602 milions d'euros de diferència negativa de consolidació, -257 milions d'euros de costos de reestructuració i -64 milions d'euros de deteriorament d'actius per obsolescència) i a l'Acord Laboral (-284 milions d'euros).

El negoci de participacions recull els resultats de Grup Financer Inbursa i The Bank of East Asia fins a la materialització de la Permuta. Vegeu apartat "Fets rellevants".

Negoci bancari i d'assegurances

- **Resultat del primer semestre de 2016 de 943 milions d'euros**, amb una **rendibilitat del 10,1 %** (ROTE, últims dotze mesos).

Evolució interanual (-18,8 %) impactada principalment per aspectes singulars el 2015, associats a la integració de Barclays Bank, SAU.

- **El marge brut assoleix els 3.977 milions d'euros (-9,6 %)**, un +2,7 % respecte del trimestre anterior.
- **Reducció interanual del 2,8 % en les despeses d'explotació recurrents**, fruit de l'esforç en contenció de costos. El primer semestre de 2015 incloïa 541 milions d'euros de despeses extraordinàries associats a la integració de Barclays Bank, SAU i a l'Acord Laboral.
- **El marge d'explotació s'incrementa un 9,5 %** respecte al primer semestre de 2015, fins als 2.033 milions d'euros (-15,2 % sense costos extraordinaris). En una visió intertrimestral, el segon trimestre presenta un augment del 6,0 %.
- La ràtio d'eficiència sense costos extraordinaris se situa en el 52,4 %.
- **Reducció de les pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions, -26,5 %**. El cost del risc segueix descendint i se situa en el 0,38 %.

El segon trimestre inclou el registre de la provisió associada a l'acord de prejubilacions (-160 milions d'euros).

- *Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres* recull el 2015, principalment, la diferència negativa de consolidació (602 milions d'euros) generada per l'adquisició de Barclays Bank, SAU.
- Ràtio de morositat del 5,8 % i cobertura del 54 %.

Negoci immobiliari *non-core*

- El **negoci immobiliari *non-core*** ha generat en el primer semestre de 2016 un resultat negatiu per un import de 355 milions d'euros (enfront de 850 milions d'euros de pèrdues en el mateix període de 2015).
- El **crèdit net gestionat** arriba als 2.519 milions d'euros, fet que suposa una **caiguda del 13,3 % aquest any i del 29,8 % en visió interanual**.
- Els **immobles adjudicats disponibles per a la venda** se situen en 7.122 milions d'euros nets i mostren un **descens de l'1,9 % l'any**. Els immobles destinats al lloguer assoleixen els 3.062 milions d'euros nets.
- El total d'immobles comercialitzats (venda o lloguer) arriba als 1.858 milions d'euros en els últims dotze mesos i genera resultats positius en les vendes des del quart trimestre de 2015.

Balanç del negoci immobiliari *non-core*

En milions d'euros	30.06.16	31.12.15	30.06.15
Actiu	14.355	15.317	16.151
Crèdit negoci promotor <i>non-core</i> , net	2.519	2.906	3.589
Crèdit negoci promotor <i>non-core</i> , brut	4.195	5.143	6.787
Provisions	(1.676)	(2.237)	(3.198)
Immobles adjudicats disponibles per a la venda	7.122	7.259	7.009
Cartera en lloguer	3.062	2.966	3.062
Altres actius	1.652	2.186	2.491
Passiu	14.355	15.317	16.151
Dipòsits i altres passius	425	638	795
Finançament intragrup	12.333	13.144	13.730
Capital assignat	1.597	1.535	1.626

Negoci de participacions

- **El resultat generat el primer semestre de 2016 és de 50 milions d'euros.**
- Primer trimestre de 2016 impactat per aspectes singulars, principalment, pel sanejament extraordinari de participacions no cotitzades i el resultat negatiu de l'amortització anticipada de l'emissió de bons bescanviables en accions de Repsol (inclou, principalment, el resultat del lliurament de les accions i el resultat generat per la cancel·lació del derivat implícit de l'instrument, que figurava registrat en patrimoni, ja que es tractava d'una cobertura de fluxos d'efectiu).
- El resultat net del segon trimestre ascendeix a **177 milions d'euros** i recull el dividend de Telefónica. Inclou, així mateix, els impactes de la permuta d'actius amb CriteriaCaixa.

L'Acció CaixaBank

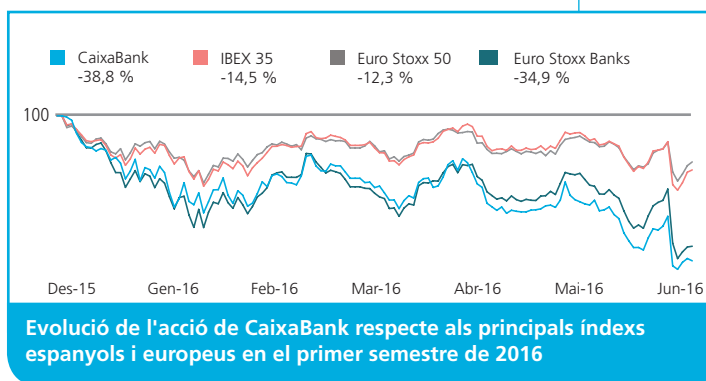
Evolució a la borsa

- El segon trimestre va tancar en negatiu a les grans places europees. L'Euro Stoxx 50 va acabar retrocedint un 4,7 % i l'IBEX 35 un 6,4 %, el seu pitjor mes en quatre anys. Les cotitzacions borsàries, especialment les del sector bancari, es van veure impactades pel resultat del referèndum celebrat al Regne Unit, que va donar el triomf a l'opció que aquest país surti de la Unió Europea (*brexit*).

En una perspectiva global, cal esperar que el *brexit* i les seves repercussions financeres siguin relativament contingudes, encara que una etapa inicial de volatilitat sembla inevitable. En aquesta circumstància, diversos bancs centrals han assenyalat la seva predisposició a incrementar les mesures d'estímul monetari. En els mercats monetaris i de bons s'ha observat un descens dels tipus d'interès.

La borsa espanyola, per la seva banda, també va acusar durant el trimestre la incertesa política al voltant de les noves eleccions legislatives i les possibilitats de formació de govern.

- La cotització de CaixaBank ha tancat a 30 de juny de 2016 en 1,967 euros per acció (-24,3 % en el trimestre). Aquesta caiguda ha estat superior a la de l'índex Euro Stoxx Banks (-17,9 %) i a la de la mitjana d'entitats financeres espanyoles¹ (-15,8 %).
- En el segon trimestre de 2016, s'ha negociat un 68,4 % més que en el segon trimestre de 2015, i s'ha mantingut així la tendència a l'alça del volum de negociació, com a resultat de l'increment progressiu del *free float* i d'un pes més gran de l'acció de CaixaBank en la cartera dels inversors institucionals. En els últims compassos del trimestre, es registren volums especialment elevats atribuïbles al *brexit*.

Remuneració a l'accionista

- En els últims dotze mesos, CaixaBank ha destinat a la retribució dels seus accionistes un total de 0,16 euros per acció, fraccionats en pagaments trimestrals; dos dels quals mitjançant el programa Dividend/Acció i dos pagaments en efectiu.
- L'1 de juny de 2016 es va fer efectiva la remuneració corresponent al quart pagament trimestral de dividendes amb càrrec a resultats de 2015, sent de 4 cèntims d'euro per acció, mitjançant el pagament en efectiu.
- Amb data de 10 de març de 2016, el Consell d'Administració va acordar, en el marc de la política de remuneració a l'accionista, que la remuneració amb càrrec a l'exercici 2016 fos mitjançant tres pagaments en efectiu i un pagament sota el Programa Dividend/Acció, mantenint-se la política de remuneració trimestral.

En línia amb el Pla Estratègic 2015-2018, CaixaBank va reiterar la seva intenció de remunerar els seus accionistes distribuint un import en efectiu igual o superior al 50 % del benefici net consolidat.

(1) Índex IBEX 35 Bancs de Bloomberg.

Remuneració a l'accionista corresponent als últims dotze mesos

Concepte	€/acció	Pagament ¹
Dividend en efectiu, complementari 2015	0,04	01.06.16
Programa Dividend/Acció ²	0,04	18.03.16
Dividend en efectiu, a compte 2015	0,04	24.12.15
Programa Dividend/Acció ³	0,04	25.09.15

(1) Data de liquidació dels drets que es van vendre a la mateixa societat per al Programa Dividend/Acció.

(2) Data d'inici de cotització dels drets d'assignació gratuïta: 01.03.16.

(3) Data d'inici de cotització dels drets d'assignació gratuïta: 08.09.15.

Indicadors principals de l'acció de CaixaBank

	30.06.2016
Capitalització borsària (MM €)	10.466
Nombre d'accions en circulació ¹	5.320.966
Cotització (€/acció)	
Cotització a l'inici del període (31.12.15)	3,214
Cotització al tancament del període (30.06.16)	1,967
Cotització màxima ²	3,214
Cotització mínima ²	1,894
Volum de negociació en el primer semestre de 2016 (títols, excloent-hi operacions especials en milers)	
Volum diari màxim	76.900
Volum diari mínim	5.145
Volum diari promig	18.602
Ràtios borsàries	
Benefici net (MM €) (12 mesos)	744
Nombre mitjà d'accions (12 mesos) ¹	5.860.878
Benefici net atribuït per acció (BPA) (€/acció)	0,13
Patrimoni net (MM €)	22.161
Nombre d'accions a 30.06.16 ¹	5.320.966
Valor teòric comptable (€/acció)	4,16
Patrimoni net tangible (MM €)	18.108
Nombre d'accions a 30.06.16 ¹	5.320.966
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,40
PER (preu/beneficis, vegades)	15,49
P/VC tangible (valor cotització s/valor comptable tangible)	0,58
Rendibilitat per dividend³	8,1 %

(1) Nombre d'accions en milers excloent-hi autocartera. CaixaBank no té, a 30 de juny de 2016, instruments de capital convertibles en accions.

(2) Cotització al tancament de sessió.

(3) Es calcula dividint la remuneració dels últims dotze mesos (0,16 euros/acció) entre el preu de tancament del període (1,967 euros/acció).

Fets rellevants del primer semestre de 2016

Oferta pública d'adquisició voluntària sobre BPI

Amb data de 18 d'abril de 2016, CaixaBank va informar el mercat de la decisió del seu Consell d'Administració de llançar una oferta pública d'adquisició voluntària (OPA) sobre Banc BPI.

El preu en metàl·lic de l'OPA és de 1,113 euros per acció i està condicionada a l'eliminació del límit de drets de vot de Banc BPI, a aconseguir més del 50 % del capital de Banc BPI i a l'obtenció de les autoritzacions regulatòries aplicables. El preu de l'OPA coincideix amb la cotització mitjana ponderada de l'acció de Banc BPI en els últims sis mesos.

Amb anterioritat al present anunci, CaixaBank havia mantingut converses amb el BCE per mantenir-lo informat del que s'exposa anteriorment i havia sol·licitat la suspensió de qualsevol procediment administratiu contra Banc BPI relacionat amb la seva situació d'excés de concentració de riscos, amb la finalitat de permetre a CaixaBank trobar una solució a aquesta situació en cas que finalment prengué el control de Banc BPI.

En resposta a aquesta petició, i segons va informar CaixaBank el passat 22 de juny de 2016, el Consell de Supervisió del Banc Central Europeu (BCE), ha decidit concedir a CaixaBank un termini de quatre mesos per solucionar l'incompliment de grans riscos de BPI. Aquest termini de quatre mesos es començaria a comptar des de la conclusió de l'adquisició de BPI per CaixaBank en el supòsit que això tindrà lloc abans de finalitzar el mes d'octubre de 2016.

El Consell de Supervisió del BCE també ha decidit suspendre, durant aquest període, el procés sancionador en curs contra el BPI per l'incompliment de grans riscos que va tenir lloc abans de 2015.

CaixaBank ha estat informada que aquestes decisions s'han pres pel Consell de Supervisió del BCE en el context de l'OPA anunciada i que estan subjectes al fet que CaixaBank prengui finalment el control de BPI.

Acord de permuta amb Criteriacaixa per al traspàs de la participació a The Bank of East Asia i Grup Financer Inbursa a canvi d'accions pròpies i efectiu

El 3 de desembre de 2015, el Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" i els Consells d'Administració de CaixaBank i de Criteriacaixa, S.A.O. (Criteriacaixa o Criteriacaixa) van signar un acord de permuta sota el qual CaixaBank s'obligava a lliurar a Criteriacaixa la seva participació a The Bank of East Asia i al Grup Financer Inbursa a canvi d'accions pròpies i efectiu.

El 30 de maig de 2016 es va tancar l'operació de permuta d'actius amb Criteriacaixa anunciada el passat 3 de desembre de 2015, després que s'obtinguessin prèviament totes les autoritzacions administratives preceptives i es complissin les condicions previstes en el contracte de permuta celebrat en la data referida (el Contracte de Permuta).

En virtut del Contracte de Permuta, CaixaBank ha transmès a Criteriacaixa la seva participació a The Bank of East Asia, Limited (BEA), representativa d'aproximadament un 17,3 % del seu capital social, i al Grup Financer Inbursa, S.A.B. de C.V. (GFI), representativa d'aproximadament un 9,01 % del seu capital social. Per la seva banda, Criteriacaixa ha transmès a CaixaBank un nombre d'accions pròpies de CaixaBank representatives d'aproximadament el 9,89 % del seu capital social i un import en efectiu que ha quedat fixat en 678 milions d'euros.

Com a conseqüència de les transmissions previstes en el Contracte de Permuta, s'han modificat els acords relatius a BEA i GFI amb l'objectiu que Critería ocupi la posició de CaixaBank com a nou accionista. CaixaBank continuarà amb el seu rol de soci bancari (*banking partner*) de tots dos bancs per seguir cooperant-hi en activitats comercials. En cas de realitzar inversions estratègiques en bancs que operin en el continent americà i a la zona d'Àsia-Pacífic, CaixaBank mantindrà el seu compromís de realitzar la inversió a través de GFI i BEA respectivament, excepte en el cas de GFI, si aquest banc decideix no participar en la inversió.

Les transmissions previstes en el Contracte de Permuta tenen un impacte negatiu de 14 milions d'euros nets en els resultats consolidats de CaixaBank en el moment de tancament, i un impacte aproximat en capital regulatori de nivell 1 (CET1) de -0,3 % (*phased-in*) i +0,2 % (*fully loaded*).

Aquesta permuta permet a CaixaBank complir l'objectiu del Pla Estratègic 2015-2018 de reduir un terç el pes del consum de capital de la cartera de participacions, ja que passa del 16 % al tancament de 2014 a un percentatge inferior al 10 % abans de finalitzar l'any 2016. Amb aquesta operació, el pes del consum de capital de les participacions no controlades es redueix per sota del 8 %.

La Junta General d'Accionistes de CaixaBank, celebrada el passat 28 d'abril de 2016, va aprovar la proposta del Consell d'Administració de reduir el capital social en 584.811.827 euros mitjançant l'amortització de 584.811.827 d'accions pròpies, equivalents al nombre d'accions de CaixaBank que anaven a ser posteriorment adquirides a CriteríaCaixa en virtut del Contracte de Permuta descrit anteriorment (9,9 %). La Junta General d'Accionistes de CaixaBank, així mateix, va autoritzar el Consell d'Administració per determinar la data d'implementació d'aquesta reducció de capital en un període màxim de sis mesos des de la data d'adquisició de les accions pròpies sota l'acord de permuta. Addicionalment, la Junta General d'Accionistes de CaixaBank va autoritzar el Consell d'Administració per acordar la no execució de reducció de capital si, sobre la base de l'interès social i a causa de noves circumstàncies que poguessin afectar CaixaBank, la reducció no resultés aconsellable, i això amb independència de si les autoritzacions pertinents per a la seva efectivitat s'obtenen o no s'obtenen.

A 30 de juny de 2016, CriteríaCaixa és l'accionista majoritari de CaixaBank, amb una participació del 46,91 % (56,76 % a 31 de desembre de 2015), sent la mateixa en drets de vot (56,17 % a 31 de desembre de 2015).

Voluntat de desconsolidació prudencial de CriteríaCaixa a CaixaBank

El 26 de maig de 2016 CriteríaCaixa va comunicar mitjançant "fet rellevant", amb els següents aspectes més destacables, que el Banc Central Europeu (BCE), a petició de la mateixa CriteríaCaixa, li ha comunicat les condicions sota les quals consideraria que l'entitat hauria deixat d'ostentar el control de CaixaBank a efectes prudencials.

Per CriteríaCaixa, les condicions rellevants establertes pel BCE que ha de tenir en consideració el mercat són, entre d'altres, que els drets polítics i econòmics de CriteríaCaixa a CaixaBank no sobrepassin el 40 % del total, que els consellers dominicals de CriteríaCaixa a CaixaBank no sobrepassin el 40 % del total de consellers; així com altres consideracions de Govern Corporatiu i, finalment, la inexistència de finançament de CaixaBank a CriteríaCaixa i/o a la Fundació Bancària "la Caixa" una vegada transcorreguts dotze mesos des de la data de desconsolidació.

En cas de complir-se les condicions comunicades pel BCE, aquesta entitat haurà de confirmar la pèrdua de control de CriteríaCaixa sobre CaixaBank, i en absència d'altres participacions de control sobre altres bancs, CriteríaCaixa deixarà de ser considerada una societat financera mixta de cartera a l'efecte del Reglament UE 575/2013, i per tant el grup consolidat de CriteríaCaixa no estarà obligat a complir amb els requisits de capital previstos en aquesta norma.

El Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" i el Consell d'Administració de CriteríaCaixa han acordat deixar constància de la seva voluntat de complir les condicions citades anteriorment, perquè es produeixi la desconsolidació prudencial de CriteríaCaixa respecte al Grup CaixaBank abans de finalitzar l'exercici 2017.

Canvis en el Consell d'Administració

El 30 de juny CaixaBank va comunicar, mitjançant fet rellevant que es resumeix a continuació, que el seu Consell d'Administració va acordar acceptar les renúncies que van presentar al càrrec de conseller el senyor Isidro Fainé Casas, el senyor Joan José López Burniol i la senyora Ma. Dolors Llobet María, els dos primers per no incórrer en incompatibilitats en complir-se el termini establert en la Disposició Transitòria Segona de la Llei 26/2013, de caixes d'estalvis i fundacions bancàries; i la tercera en haver complert ja sis anys de consellera i trobar-se a prop de finalitzar el seu mandat, i amb l'objectiu de facilitar, en el marc del procés de desconsolidació amb CriteriaCaixa, més presència de consellers independents.

Es va acordar nomenar consellers, subjecte a la verificació de la seva idoneïtat per part del Banc Central Europeu i previ informe favorable de la Comissió de Nomenaments, el senyor Jordi Gual Solé i el senyor José Serna Masiá amb el caràcter de consellers dominicals. Així mateix, es va acordar el nomenament, també subjecte a verificació d'idoneïtat i a proposta de la Comissió de nomenaments, de la senyora Koro Usarraga Unsain amb caràcter de consellera independent.

Es va acordar designar President del Consell d'Administració, amb caràcter de no executiu, a proposta de la Comissió de Nomenaments i subjecte a l'efectivitat prèvia de la condició de conseller i a l'avaluació d'idoneïtat per al càrrec de President, per part del Banc Central Europeu, el senyor Jordi Gual Solé; i per a quan sigui efectiu aquest càrrec, membre de la Comissió Executiva del Consell d'Administració de CaixaBank.

Posteriorment, CaixaBank va comunicar que el senyor José Serna Masiá, designat conseller dominical el 30 de juny, el 7 de juliol va procedir a acceptar el càrrec, després d'haver rebut del Banc Central Europeu la comunicació de la seva idoneïtat per a l'exercici del càrrec de conseller.

Amortització total anticipada de l'emissió de bons bescanviables de Repsol

Amb data 28 de gener de 2016, el Consell d'Administració de CaixaBank va acordar l'amortització total anticipada de l'emissió de bons bescanviables de Repsol denominada *Unsecured Mandatory Exchangeable Bonds due 2016* (d'ara endavant, Bons Bescanviables).

Els Bons Bescanviables es van amortitzar mitjançant el lliurament als seus titulars de les accions subjacents de Repsol. La data d'amortització dels Bons Bescanviables va tenir lloc el 3 de març de 2016 i la data de lliurament de les accions subjacents el 10 de març de 2016. Per cada Bo Bescanviable es van lliurar aproximadament 5.479,45 accions de Repsol, una quantitat en efectiu de 1.340,16 euros en concepte d'interès reportat, i una quantitat en efectiu de 3.048,90 euros en concepte de cupó vençut, tot això de conformitat amb els termes i condicions dels Bons Bescanviables.

En conseqüència, una vegada deduïts els Bons Bescanviables en autocartera, CaixaBank va lliurar un total de 29.824.636 accions representatives del 2,069 % del capital social de Repsol i va abonar un import total de 23.889.653,58 euros.

Annexos

Informació sobre participacions

Participacions principals (associades i disponibles per a la venda) a 30 de juny de 2016

Telefónica	5,01 %
Repsol	10,21 %
Banco BPI ¹	45,16 %
Erste Group Bank ²	9,92 %
SegurCaixa Adeslas	49,92 %
Comercia Global Payments	49,00 %
ServiHabitat Serveis Immobiliaris	49,00 %
Sareb	12,24 %

(1) El valor en llibres consolidat (patrimoni net atribuïble al Grup CaixaBank, net de sanejaments) assoleix els 927 MM € (1,41 €/acció).

(2) El valor en llibres consolidat (patrimoni net atribuïble al Grup CaixaBank, net de sanejaments) assoleix els 1.229 MM € (28,82 €/acció).

Ratings

Agència	Llarg termini	Curt termini	Perspectiva	Data última revisió	Rating cèdules hipotecàries
Standard&Poor's	BBB	A-2	Estable	22.04.16	A+
Fitch	BBB	F2	Positiva	26.04.16	
Moody's	Baa2	P-2	Negativa	20.04.16	Aa2
DBRS	A (low)	R-1 (low)	Estable	13.04.16	AA (high)

Adicionalment a la informació financera continguda en aquest document, elaborada d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), s'inclouen certes Mesures Alternatives de Rendiment (MAR), segons la definició de les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057, directrius ESMA). CaixaBank utilitza certes MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures han de considerar-se com a informació addicional, i en cap cas substitueixen la informació financera elaborada sota les NIIF. Així mateix, la forma en la qual el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Les directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu, excepte una mesura financera definida o detallada en el marc de la informació financera aplicable.

Seguint les recomanacions de les directrius esmentades, s'adjunta a continuació el detall de les MAR utilitzades, així com la conciliació de certs indicadors de gestió amb els indicadors presentats en els estats financers consolidats NIIF.

Mesures Alternatives de Rendiment¹

Diferencial de la clientela: diferència entre el rendiment de la cartera creditícia i el cost dels dipòsits minoristes (en %).

Rendiment de la inversió creditícia: quocient entre els ingressos de la cartera de crèdit a la clientela net i el saldo mitjà del període estanc (trimestral).

Cost dels dipòsits: quocient entre el cost dels recursos de clients minoristes en balanç i el saldo mitjà del període estanc (trimestral), exclouent-hi els passius subordinats.

Diferencial de balanç: diferencial entre el rendiment dels actius i el cost dels passius (en %).

Rendiment dels actius: quocient entre els ingressos financers del període (trimestre) i el saldo mitjà del període del total d'actius del balanç consolidat.

Cost dels recursos: quocient entre les despeses financeres del període (trimestre) i el saldo mitjà del període del total de passius del balanç consolidat.

Ràtio d'eficiència: quocient entre les despeses d'administració i amortització i el marge brut (últims dotze mesos).

ROE (Return on equity): quocient entre el Resultat atribuït al Grup i els fons propis mitjans (últims dotze mesos).

ROTE (Return on tangible equity): quocient entre el Resultat atribuït al Grup i els fons propis mitjans minorats si escau pels actius intangibles amb criteris de gestió (últims dotze mesos).

El valor dels **actius intangibles amb criteris de gestió** s'obté de l'epígraf *Actius intangibles del balanç públic* més els actius intangibles i fons de comerç associats a les participades nets del seu fons de deterioració, registrats en l'epígraf *Inversions en negocis conjunts i associades del balanç públic*.

ROA (Return on assets): quocient entre el resultat net i els actius totals mitjans (últims dotze mesos).

RORWA (Return on risk weighted assets): quocient entre el resultat net i els actius ponderats per risc regulatoris (últims dotze mesos).

Cost del risc: quocient del total de dotacions per a insolvències últims dotze mesos sobre el total de crèdit a la clientela brut i els riscos contingents al tancament del període.

Ràtio de morositat: quocient entre el saldo de deutors dubtosos (bruts) de l'epígraf *Préstecs i bestretes a la clientela del balanç públic* i els riscos contingents dubtosos entre el total de crèdit a la clientela, brut i els riscos contingents.

Ràtio de cobertura: quocient de la totalitat de fons de deteriorament de *Préstecs i bestretes a la clientela i provisions per a riscos contingents* entre els deutors dubtosos de *Préstecs i bestretes a la clientela i riscos contingents dubtosos*.

Loan to deposits: coeficient entre el crèdit a la clientela net minorat pels crèdits de mediació (que ja reben el seu finançament de l'Institut de Crèdit Oficial i del Banc Europeu d'Inversions) i els recursos de clients en balanç.

(1) Les ràtios d'eficiència i rendibilitat del segon trimestre de 2016 exclouen la contribució a l'FRN del quart trimestre de 2015 (93 MM €), a l'efecte d'evitar la duplicitat amb la contribució al FUR del segon trimestre de 2016 (74 MM €).

Conciliació indicadors de gestió amb estats financers públics

Compte de pèrdues i guanys

Comissions netes. Inclou els següents epígrafs:

- Ingressos per comissions.
- Despeses per comissions.

Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres. Inclou els següents epígrafs:

- Guanys o pèrdues en baixa d'actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats, nets.
- Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar, nets.
- Guanys o pèrdues per actius i passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats, nets.
- Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertura, nets.
- Diferències de canvi, guanys o pèrdues, nets.

Despeses d'explotació. Inclou els següents epígrafs:

- Despeses d'administració.
- Amortització.

Marge d'explotació.

- (+) Marge brut.
- (-) Despeses d'administració.
- (-) Amortització.

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions. Inclou els següents epígrafs:

- Deteriorament de valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats.
- Provisions o reversió de provisions.

Dotacions per a insolvències.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats - Préstecs i partides a cobrar.
- Provisions o reversió de provisions - Provisions per a riscos contingents.

Altres dotacions.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats excloent-hi el saldo de Préstecs i partides a cobrar.
- Provisions o reversió de provisions excloent-hi les provisions per a riscos contingents.

Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres. Inclou els següents epígrafs:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en negocis conjunts o associades.
- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers.
- Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius no financers i participacions (net).
- Fons de comerç negatiu reconegut en resultats.
- Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes.

Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres. Inclou els següents epígrafs:

- Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes.
- Resultat del període atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants).

Indicadors d'activitat

Crèdit a la clientela, brut

Juny 2016	
En milions d'euros	
Préstecs i bestretes a la clientela (balanç públic)	207.618
Fons per insolvències	(8.200)
Altres actius financers sense naturalesa minorista (actiu EPA i altres)	746
Adquisició temporal d'actius (sector públic i privat)	6.586
Crèdit a la clientela, brut	208.486

Passius per contractes d'assegurances

Juny 2016	
En milions d'euros	
Passius emparats per contractes d'assegurances (balanç públic)	45.763
Plusvàlues associades als actius disponibles per a la venda d'assegurances	(11.295)
Unit-links ¹	2.851
Passius emparats per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	37.319

(1) Registrats com a 'Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats' en el balanç públic.

Recursos de clients

Juny 2016

En milions d'euros

Passius financers a cost amortitzat (balanç públic)	258.839
Passius financers sense naturalesa minorista	(71.128)
Dipòsits bancs centrals	(27.099)
Dipòsits d'entitats de crèdit	(9.124)
Altres passius financers	(3.702)
Emissions institucionals ¹	(28.287)
Entitats de contrapartida i altres	(2.916)
Passius emparats per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	37.319
Recursos de clients en balanç	225.030
Actius sota gestió (fons d'inversió, carteres, sicavs i plans de pensions)	73.708
Altres comptes ²	5.727
Recursos fora de balanç	79.435
Total recursos de clients	304.465

(1) Registrats comptablement a 30.06.16 a 'Valors representatius de deute emesos' (23.790) i 'Dipòsits de la clientela' (4.497).

(2) Inclou, entre d'altres, recursos associats als acords de distribució d'assegurances provinents de Barclays Bank, SAU i una emissió de deute subordinat emès per "la Caixa" (actualment Criteriacaixa).

Emissions institucionals a efectes de la liquiditat bancària

Juny 2016

En milions d'euros

Valors representats per valors negociables (balanç públic)	27.966
Bons d'utilització	(2.516)
Ajustos per valoració	(121)
Amb naturalesa minorista	(3.981)
Emissions adquirides per empreses del Grup	279
Dipòsits a la clientela (balanç públic)³	4.507
Dipòsits d'entitats de crèdit (balanç públic) - Cèdules hipotecàries BEI	220
Finançament institucional a efectes de la liquiditat bancària	26.354

(3) 4.429 MM € de cèdules multicedents i 78 MM € de dipòsits subordinats.

Indicadors de mercat

BPA (Benefici per acció): quocient entre el resultat atribuït els últims dotze mesos i el nombre mitjà d'accions en circulació *fully diluted*.

El nombre mitjà d'accions en circulació *fully diluted* s'obté com el saldo mitjà d'accions emeses minorades pel nombre d'accions en autocartera mitjanes, més el nombre d'accions mitjanes resultants de la hipotètica conversió/bescanvi dels instruments de deute convertibles/bescanviables emesos.

Capitalització borsària: producte del valor de cotització de l'acció i el nombre d'accions en circulació, exclouent-hi l'autocartera a data de tancament del període.

VTC (Valor teòric comptable): quocient entre el patrimoni net i el nombre d'accions en circulació *fully diluted* a una data determinada.

VTCT (Valor teòric comptable tangible): quocient entre el patrimoni net minorat pel valor dels actius intangibles i el nombre d'accions en circulació *fully diluted* a una data determinada.

PER (Price-to-earnings ratio): quocient entre el valor de cotització i el benefici per acció (BPA).

P/VTC i P/VTC tangible: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable. Es calcula també utilitzant el valor teòric comptable tangible.

Rendibilitat per dividend: quocient entre els dividends pagats (en accions o en efectiu) en els últims dotze mesos entre el valor de cotització de l'acció, a data de tancament del període.

La finalitat d'aquest document és exclusivament informativa i no pretén prestar un servei d'assessorament financer o l'oferta de venda, intercanvi, adquisició o invitació per adquirir qualsevol classe de producte o servei financer.

Aquest document pot contenir manifestacions sobre previsions i estimacions sobre negocis i rendibilitats futures. S'adverteix expressament que aquesta informació no ha de ser considerada una garantia de resultats futurs.

S'adverteix expressament que aquest document conté dades subministrades per tercers considerats fonts d'informació fiables generalment, si bé no se n'ha comprovat l'exactitud. S'adverteix expressament que aquest document conté estimacions a la data de realització que es refereixen a diversos aspectes de CaixaBank (d'ara endavant, la Companyia). En concret, la informació financera relativa a societats participades ha estat elaborada fonamentalment sobre la base d'estimacions realitzades per la Companyia. Cap dels seus administradors, directors o empleats no estan obligats, sigui implícitament o expressament, a garantir que aquests continguts siguin exactes, precisos, íntegres o complets, a mantenir-los actualitzats o a corregir-los en cas de detectar qualsevol mancança, error o omissió. Així mateix, en la seva reproducció a través de qualsevol mitjà, la Companyia podrà introduir les modificacions que estimi convenientes o ometre parcialment o totalment els elements actuals i, en cas de discrepància amb aquesta versió, no assumeix cap responsabilitat. Tot allò que s'exposa en aquesta declaració ha de ser tingut en compte per totes aquelles persones o entitats que puguin haver d'adoptar decisions o elaborar o difondre opinions relatives a valors emesos per la Companyia i, en particular, pels analistes i inversors que gestionin aquest document. Es convida a tots ells a consultar la documentació i informació pública comunicada o registrada per la Companyia a la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En particular, s'adverteix que aquest document conté informació financera no auditada.

Aquest document no ha estat objecte d'aprovació o registre per part de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV). En tot cas, es troba sotmès al dret espanyol aplicable en el moment de la seva creació i, en particular, no es dirigeix a cap persona física o jurídica localitzables en altres jurisdiccions, raó per la qual podria no adequar-se a les normes imperatives o als requisits legals d'observació obligada en altres jurisdiccions estrangeres.

Sense perjudici de règim legal o de la resta de limitacions imposades pel Grup CaixaBank que resultin aplicables, es prohibeix expressament qualsevol modalitat d'explotació d'aquest document i de les creacions i signes distintius que incorpora, incloent-hi tota classe de reproducció, distribució, cessió a tercers, comunicació pública i transformació, mitjançant qualsevol tipus de suport i mitjà, amb finalitats comercials, sense autorització prèvia i expressa dels seus titulars respectius. L'incompliment d'aquesta prohibició podrà constituir una infracció que la legislació vigent pot sancionar.

Institutional Investors & Analysts

investors@caixabank.com

+34 93 411 75 03

Millor Banc a Europa en RSC

Millor Banc a Espanya 2016